

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto IX. - Št. 151

Ljubljana, nedelja, 27. junija 1948

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina din 45.—

Cena din 4.—

Dr. Potrč Jože:

Za vzgojo predšolskih otrok

Med najvažnejše naloge Antifašistične fronte žena in naših žena sploh je uvrstil maršal Tito v svojem govoru na II. kongresu Antifašistične fronte žena skrb za otroke, predvsem za njihovo vzgojo v duhu nove Jugoslavije. Za našo mladi- no skrbijo Partija, vsa Fronta in ljudska oblast, čuvajo jo pred strupenim vplivom sovražnikov naše domovine ter si prizadevajo da bi iz nje postali dostojni državljani nove Jugoslavije, graditelji socializma. Za razvoj šolskih otrok pa posebej skrbita mladinska in pionirska organizacija. Kljub temu pada velik del skrbi in odgovornosti za vzgojo otrok v novem duhu na ramena družin, mater, saj je vsa vzgoja do 7. leta skoraj izključno družinska. Ker se vedno širše množice mater vključujejo v produkcijo, se pa ne morejo popolnoma posvetiti vzgoji svojih otrok, zato postaja razbremenitev mater zgodovinska nujnost. V osnovi je bila dopolnilna vzgoja predšolskih otrok v otroških zavetih ali vrtcih potrebna že pod kapitalizmom. V naši družbi, ki gradi socializem, to je kulturnejša, izobraznejša, moralno višjega človeka, pa pomeni izgradnja mreže raznih vzgojnih ustanov, domov igre in dela, otroških igrišč mnogo več kot razbremenitev mater pri negi in vzgoji otrok. Potrebna je višja stopnja zdravniške in pedagoške nege predšolskega otroka, čas zahteva skrb za otroka na znanstveni podlagi, ustrežajoči današnji stopnji družbenega in znanstvenega razvoja.

Prav posebno važno je za razvoj otroka razdobje od 3. do 7. leta, ker se tu polaga temelj telesnemu zdravju in značajni odraslega človeka. Zato je neizogibno, da se država, ljudska oblast v zavesti odgovornosti za bodoči rod, zanima za to vzgojo, in ji zajamčita vse pogoje, da bo zares dobra, da bo ustrezala vsem zahtevam izgradnje socializma. Izredno pomembna pa je patriotska vzgoja z novo, globljo vsebino, ki jo je treba vsajati v srca otrok že v predšolski dobi, v primerni, tej dobi dostopni obliki. Iz vsega navedenega sledi, da se postavlja pred ljudsko oblast in množične organizacije naloga, rešiti to vprašanje plansko in skladno z reševanjem ostalih nalog, ki jih nalaga petletni plan.

Odkar je maršal Tito na kongresu Antifašistične fronte žena tako poudaril patriotsko vzgojo otrok, so se lotili prosvetni organi ljudskih oblasti izdelave plana, ustanavljanja čim več ustanov predšolske vzgoje, dviga kvalificiranih vzgojnih kadrov in mobilizacije vseh množičnih organizacij za to nalogo. Pri komiteju za šole in znanost pri vladi FLRJ je bilo 25. in 26. 5. posvetovanje o vprašanih predšolske vzgoje, kjer so sklenili, da ministrstva za prosveto zberou vse podatke o stanju predšolske vzgoje, planirajo nove ustanove in potrebne kadre. Vzgojno vodstvo in nadzorstvo nad vsemi ustanovami, ki jih organizirajo tudi množične organizacije, tovarne, podjetja (zasebniki jih ne morejo), prevzamejo prosvetni organi ljudskih oblasti. Predvidene so tri vrste ustanov in sicer domovi igre in dela, otroški vrtci in igrišča. Domovi igre in dela, najpopolnejši in najrazvitejša oblika za predšolsko vzgojo, ki so nujno potrebni povsod, kjer so matere zaposlene v proizvodnji, zajemajo danes komaj 2% predšolskih otrok. Množične organizacije, posebno sindikati morajo stopnjevati svoje napore, da bi čim bolj razbremenili žene v produkciji ter stalno dvigali v vseh mestih in industrijskih centrih število domov igre in dela.

V Sloveniji imamo domov igre in dela in otroških domov 66 z 2.811 otroki. Kadre za domove igre in dela daje enoletna šola za vzgojiteljice v Ljubljani. Na novo bo jeseni ustanovljena enaka šola v Mariboru. Doslej imamo 60 upravnih in 120 vzgojiteljev. S teoretičnimi problemi vzgoje predšolskih otrok se bavi pedagoški aktiv za predšolsko vzgojo pri ministrstvu za prosveto. Zvezni komitej razmišlja o ustanovitvi zvezne šole za učitelje in vodje tečajev za predšolsko vzgojo ter zveznega časopisa za vzgojitelje, ker se zaveda pomembnosti predšolske vzgoje in potrebe dviga te vzgoje na čim višjo raven.

Toda s tem še daleč ni izrpan problem predšolske in družinske vzgoje. Naša naloga je zajeti čimprej vso našo predšolsko mladino. V tem pogledu se nam odpirajo ob razvoju kmetijskega združništva in socialistični rekonstrukciji kmetijstva izredne perspektive. Brez dvoma bomo dali vse najbolj kvalificirane sile v domove igre in dela v industrijskih centrih in mestih, toda tu bo še dolgo le malo naših otrok. Zato moramo najti čim več oblik predšolske vzgoje. Poleg sezonskih domov igre in dela bomo tedaj posvetili tudi vso skrb drugim oblikam vzgojnih ustanov, otroškim vrtcem v mestu in na vasi in več ali manj stalnim igriščem, kjer bodo otroci pod strokovno kontrolo in kjer bomo izkoristili vsa moderna vzgojila za novo vzgojo. Zavedati se je treba, da bomo na ta način dvigali tudi umsko sposobnost otrok in jih tako pripravili za uspešnejše delo v osnovni šoli. Ze z najskromnejšo pomočjo pedagoško kolidaj izobrazjenih pomožnih vzgojiteljev

lahko sistematično utrjujemo telo, vcep- ljamo kulturno higienske navade, prve navade za delo, usmerjamo otroka v kul- turno življenje, razvijamo prvo zavestno disciplino, predvsem pa vcepjamo patri- otična čustva, dokler bi ne mogli nu- diti vsem otrokom z igro in drugimi vsa- kovrstnimi zaposlitvami tistega ogrom- nega bogastva, ki ga dajeja priroda in umetnost. Za AFZ, prosvetne delavce in delavke se odpira obsežna torišče iz- redno hvalečnega in plodnega izvenšol- skega dela. Saj imamo v Sloveniji okrog 100.000 otrok v starosti 3 do 7 let.

Sodelovanje množ. organizacij Fronte pri vzgoji s prosvetnimi organi ljudske oblasti pa se razteza tudi na šolsko in izvenšolsko vzgojo mladine. Ze pred po- svetovanjem pri zveznem Komiteju se je vršil aprila meseca pri Propagandni ko- misiji IOOF sestanek predstavnikov mno- žičnih organizacij in ministrstva za pro- sveto, ki je ugotovil razen potrebe so- delovanja s prosvetno oblastjo, da je tre- ba upoštevati vse pozitivne tradicije naše preteklosti, posebno iz narodnoosvo- bodilne borbe, izkoristiti vse napore pri gradnji socializma, popularizirati udar- nike, ki bi naj tudi sami govorili v radiu, ter za dosego naših vzgojnih smotrov še:

1. Organizirati konference množičnih organizacij s predavanji o problemih patri- otične vzgoje. Organizirati taka predava- nja tudi v radiu.
2. Fronta bo dajala povsod, kjer je to le mogoče, iniciativo za ustanovitev igrišč, pa tudi domov igre in dela in vrtcev.
3. Fronta bo organizirala skupno izle- telet pionirjev, staršev in učiteljev s splošnim patriotskim vzgojnim smotrom v partizanske kraje, zadruga, tovarne itd.
4. Vršili se bodo roditeljski sestanki na pobudo Fronte z dobro pripravljenimi predavanji o vzgojnih vprašanjih.

Ministrstvo za prosveto pa pripravlja za mesec julij tečaj za vzgojitelje, po 3 iz vsakega okraja, ki bodo pomagali sindikatom in AFZ-u organizirati razen domov igre in dela, vrtce in igrišča. Po sklepu zveznega Komiteja za šole in znanost naj se tako pri zveznem Komiteju kot pri vseh ministrstvih za pro- sveto in okrajnih, mestnih in krajevnih ljudskih odborih postavijo koordinacijski odbori z zastopniki množičnih organizacij, ki bodo delovali posvetovalno in in- iciativno.

Vso evidenco, kontrolo in nadzorstvo nad predšolsko vzgojo vrši prosvetna oblast, ki jo tudi idejno usmerja. Pre- vzema tudi vso skrb za kadre. Poleg specialno kvalificiranih vzgojiteljev bo- mo razbremenili del učiteljstva vsakega drugega izvenšolskega dela in ga uspo- sobili za predšolsko vzgojo. Le tako bo- do zmogli vzgojitelji skupaj z zastopni- kami AFZ in mladine, ki jih bomo za to posebej pripravili na tečajih, rešiti ve- like vzgojne naloge, ki stojijo pred nami. Neobhodno potrebno bo nasloniti na vasi vsa igrišča in vrtce na zadruga- domove in dalje na šole, tako da bo vsa predšolska vzgoja čvrsto v rokah pro- svetne oblasti.

Seveda nikakor ne nameravamo spravi- ti vseh naših stotisoč otrok pod neko neprestano ali celo nadležno nadzorstvo, nego nasprotno, na nevsiljiv, prijeten, otrokom razumljiv način bodo vzgojte- lji usmerjali otroke s patriotsko vzgojo, da se bodo razvijali v ponosne, svobodne ljudi, ker bodo lahko razvijali vse svoje zmožnosti ob igri in delu, ob dobrih vzgojilih, za katere prav tako skrbi ljud- ska oblast. Starši pa bodo poleg razbrenitve imeli zavest, da so njihovi otroci zaupani skrbnim rokam predanih vzgo- jiteljev.

Pred našimi vzgojitelji pa tudi mno- žičnimi organizacijami, posebno AFZ, stojijo naloge, ki jih bo treba žilavo in vztrajno izpolnjevati, svetle perspektive pa vzbujajo tudi potrebne moči za dose- go postavljenega smotra, ki je tako ve- lik in važen, da je treba mobilizirati vse sile Fronte za pomoč prosvetnim obla- stem pri vsesplošnem dvigu patriotske vzgoje.

Brzoiavka invalidov slovanskih in demokratičnih držav maršalu Titu

Beograd, 26. junija. Invalidi slovanskih in demokratičnih držav, ki so na letovi- šču na otoku Lopudu, so poslali maršalu Titu brzoiavko, v kateri med drugim pravi- jo: »Prisrčno Vas pozdravljamo in Vam zagotavljamo, da bomo tudi v bodoče krepko stali na braniku miru in demo- kratike svobode, za kar smo v borbi pro- ti nacifašizmu preživeli kri. Zagotavljamo Vam, da bomo invalidi v prvih vrstah borcev proti netilcem nove vjeste. Po- sebno iskreno se Vam zahvaljujemo za prisrčen sprejem, ki so nam ga izkazali naši tovariši jugoslovanski vojni invalidi. Naše skupno bivanje bo še bolj okrepilo bratstvo in enotnost naših narodov. V Jugoslaviji smo na lastne oči vide- li velike uspehe jugoslovanskega ljudstva, ki so jih dosegli pod Vašim modrim vodstvom. Po svojem povratku v domovino bomo svojim tovarišem z veseljem pripo- vedovali o velikanskih uspehih Vašega ljudstva pri izgraditvi socializma.

Volivna aktivnost partijskih organizacij pred V. kongresom KPJ

Na partijski konferenci v okraju Kranj so izvolili delegate za V. kongres KPJ

Po volitvah v osnovnih partijskih or- ganizacijah okraja Kranj so se delegati zbrali v Okrajnem domu v Kranju. S sli- kami najvišjih partijskih funkcionarjev, zastavami in zelenem okrašena dvorana je bilo praznično okolje, v katerem so zastopniki osnovnih organizacij ponovno izbirali najboljše iz svoje srede za de- legate na V. kongres Komunistične par- tijske Jugoslavije. Parole na stenah: »V. kongres — organizacijska utrditev Partije«, »V. kongres — nadaljnja per- spektiva v izgradnji socializma« in »V. kongres — dvig politične in ideolo- ške ravni članstva Partije« so izražale in poudarjale važnost bližajočega se ve- likega dogodka.

Po izvolitvi delovnega predsedstva — tovarišev Zen Jake, Brišarja Ivana in Pora Janeza — in po sprejemu dnevnega reda je sporočil pozdrave navzočim de- legatom med drugimi tudi zastopnik okrajnega komiteja SKOJ-a, ki je dejal, da bo komunistična mladina neprenehoma krepila in širila svoje vrste in tako vzgajala nove člane za Komunistično partijo.

Tovariš Jakopič Albert-Kajtimir, ki je kot zastopnik Centralnega komiteja KP Slovenije prisostvoval na konferenci, je poročal o razvoju Komunistične partije Jugoslavije od njenega nastanka do danes. Analiziral je posamezne razvojne faze ofenzivne reakcije od brutalnega ter- orja do pošiljanja agentov v Partijo. Orisal je osebne zasluge tovariša Tita za konsolidacijo Partije, ko ji je leta 1937. stopil na čelo. Komunistična partija, ki je bila iz dneva v dan močnejša, je kot edina resnično ljudska stranka na čelu jugoslovanskih narodov izšla iz osvobo- dilne borbe kronana z znago.

Po referatu tov. Kajtimira je podal poročilo sekretar okrajnega komiteja Kranj tov. Kristan Milan. Poročal je o organizacijskem razvoju Partije v kranjskem okraju. Ko je orisal vlogo komu- nistov v dobi narodnoosvobodilne borbe, je omenil tudi, da je v okraju padlo na terenu izven vojskih celnic NOV 1225 aktivistov, ki so bili skoraj izključno partije. Osvetlil je pozitivne in negativne pojave po osnovnih partijskih or- ganizacijah in navedel posamezne primere, ki so dokazovali, da tam, kjer so močne partijske organizacije, dobro delujejo množične organizacije, ljudska oblast, podjetja, zadruga in ustanove.

Po referatu se je razvila živahna dis- kusija, v kateri se je oglasilo mnogo tovarišev, ki so poročali, kako so pre- magovali težave na vasi, v tovarnah, raz- nih ustanovah in organizacijah.

Delegat partijske celice tovarne kos in srpov v Trzinu je povedal, kako je bil po zaslugi partije razkrinkan bivši di- rektor, ki je hotel uvažati razmere kot nekdanji v stari Jugoslaviji in bil kriv, da je bilo mnogo materiala in orodja uničenega. Ta direktor je danes pred ljudskim sodiščem. Pod novim direktor- jem, nekdanjim delavcem — mizarjem tovarna napreduje ter izpolnjuje naloge. Zadovoljni so delavci in vodstvo obrata.

Delegat iz tovarne »Sava« je poročal, kakšne so bile težave, ker je primanj- kovalo strokovnega kadra. Partiji pa so neprenehoma stremeli po izobrazbi de- lavstva in dosegli šestmesečni tečaj za strokovno izpopolnitev. S tem se je moč- no dvignila produkcija in kvaliteta dela.

CELICA „ZASAVJE“, ENA NAJSTAREJŠIH, JE VOLILA DELEGATE ZA RAJNSKO KONFERENCO

V času priprav za V. kongres Komunistične partije Jugoslavije so se zbrali tudi člani partijske celice »Zasavje« na slavnostnem sestanku, ki je dal pregled dosejanega dela, nakazal pot naprej in izbral kandidate za rajnsko partijsko konferenco. Najprej je govoril sekretar celice tov. Lojze Bolta, ki je razložil pomen V. kongresa in njegove naloge ter pou- daril važnost volitev kandidatov, za njim pa je poročal tov. Pangeršič. Ta je dal najprej kratek pregled dela in razvoja celice »Zasavje« od za- četka do danes.

Celica »Zasavje« je ena najstarej- ših partijskih celic na Slovenskem, saj

ČESKOSLOVASKA DELEGACIJA ODPOTOVALA V PRAGO

Beograd, 26. junija. Danes ob desetih dopoldne je z letalom odpotovala v Pra- go češkoslovska delegacija, ki je sode- lovala na konferenci za izvedbo kulturne konvencije med FLRJ in Češkoslovska republiko.

Delegacija so spremlili češkoslovski veleposlanik Jiří Tajfer s člani veleposla- ništva in člani jugoslovanske delegacije, ki je sodelovala pri delu konference.

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Dr. Potrč Jože: Za vzgojo predšolskih otrok
S prostovoljno odločitvijo bomo dali nov prispevek za napredek našega gospodarstva
Kritičen pregled dosedanjih rezultatov kontrahiranja žita
Pismo iz Prage
Proglas maršala Sokolovskega

Sedaj pa bo odprta industrijska šola v tovarni, ki bo načrtno vzgajala strokovne kadre.

Tovariš Kovač je poročal o nezdravih razmerah v tovarni »Iskrac«. Tovarna ni dosegla plana, ker ni pravega sodelova- nja v tovarni in ker se pojavljajo škod- ljava trenja.

Delegat tovarne usnja »Standard« je poročal, kako so se prav komunisti bo- rili za dvig produkcije in za polno obrat- ovanje tovarne, ki je bila pred osvobo- ditvijo izropana po nemškem okupatorju. Spočetka so bili v tovarni samo trije par- tijski, ki so si zadali glavno nalogo: raz- širiti in okrepiti partijsko organizacijo. Organizacija se je kmalu okrepila in že leta 1947. je tovarna presegla predvideni plan. Po zaslugi komunistov in dobrih delavcev je danes delo dobro organizi- rano in produktivni stroški nizki. V to- varni so redna posvetovanja med delav- stvom in vodstvom, kar mnogo prispeva k izboljšanju produkcije. Tovarišica Rome Dragica, bivša partizanka, sedaj predsed- nica kulturno prosvetne komisije v to- varni »Tkanina«, je poročala, da si je partijska celica zadala naslednje naloge: partijsko organizacijo bodo okrepili z najboljimi delavci, vso skrb bodo poseve- tilo vsakodnevnu izvrševanju plana in čim prej bodo zgradili za tovarno otroške jasil.

Več tovarišev se je v diskusiji dotak- nilo tudi vprašanja budnosti, posebno v obmejnih krajih, kamor reakcija iz Av- strije pošilja svoje agente. Nemeč Jakob iz Sv. Ane, gozdni delavec, bivši partizan, je poročal, kako je ljudstvo razkri- kalo in onemogočilo Abačičevo bando, ki se ni mogla nikjer usidrti, ker je pravi- lna agitacija dvignila zavest ljudstva. Večina tovarišev, ki se je oglasila k diskusiji, je poudarjala potrebo po go- lboviti ideološke izgradnje partijskega članstva in pravilni propagandi in agi- taciji med delavstvom v tovarnah in med kmeti na vaseh. Vsi delegati so se ob- vezali, da bodo prenesli izkušnje, ki so jih dobili na konferenci, v osnovne or- ganizacije.

Ob koncu so sprejeli tudi vrsto ob- veznosti. Predvsem bodo utrjevali in širili partijske organizacije ter vzgajali nove člane. Uvedli bodo individualni študij in šest seminarjev po centrih na te- renu. Skrbeli bodo, da bo študij prilago- jen krajevnim razmeram in nivoju član- stva. Partijski v industriji bodo stremeli za tem, da še bolj dvignejo socialistično tekmovalno. Partijske organizacije na va- si bodo še skrbneje tolačile ukrepe oblasti in pojasnjevale važnost odkupa žita in drugih pridelkov in tako prispe- vale k dvigu življenjskega standarda.

Po končani diskusiji je bila izvoljena kandidacijska komisija, ki je po posve- tovanju predlagala kandidate. Po disku- siji o kandidatih, ki so bili izbrani iz vrst najstarejših in predanih borcev, so bili na tajnih volitvah z listki izvoljeni naslednji tovariši in tovarišice za de- legate na V. kongres: Krmelj Maks, Ko- šmelj Miran — Milenko, Rudolf Janko, Stoper Viktor, Ziberl Ana, Hafner Ančka, Kristan Milan, Kalan Maks in Pavlič Franc.

Delegati so nato z burnim odobravan- jem sprejeli resolucije CK KPJ, mar- šalu Titu, CK KPS in Mihi Marinku, v katerih so izrazili predanost Partiji in njenemu vodstvu.

POZDRAVNA RESOLUCIJA CELICE V CRESNJEVCU MARŠALU TITU

Člani celice Črešnjevec, zbrani na volitvah delegatov za okrajno partijsko konferenco, Vam, dragi maršal, pošiljamo borbene partijske pozdrave.

Obhljubljamo Vam, da bomo vse svoje sile in znanje posvetili izvaja- nju smernic Komunistične partije, ki je pod Vašim vodstvom imela tako ogromne uspehe v narodnoosvobodilni borbi, v ustvarjanju bratstva in eno- tnosti naših narodov in v povojnem dvigu gospodarstva. V pripravah na V. kongres KPJ bomo seznanili vse prebivalstvo s pomenom tega zgo- dovinskega dne ter skupno z njim pristopili k tekmovalju za večjo kme- tijsko produkcijo in dvig podeželja.

S petletko v socializem!

Člani celice Črešnjevec.

Okrajna partijska konferenca v Črnomlju

Dne 12. junija je bila v sindikalni dvorani v Črnomlju okrajna partijska konferenca, na kateri so izvolili de- legate za V. kongres KPJ. Na konfe- renci je govoril o ustanovitvi, delu in razvoju KPJ tov. Bogdan Osolnik.

Za tem je tov. Simec Milan pripo- vedoval o delu Partije v Beli Krajini pred vojno. »Tedaj je bilo veliko po- manjkanje literature in še težko smo jo razumeli, ker ni bilo nikogar, ki bi jo razlagal. Leta 1940, ko je prišla na teren tov. Vida Tomšičeva, smo do- bili konkretnije oblike dela. Tedaj sta bili dve celici v Črnomlju, ena pa v Gradacu in Metliki. Največ smo de- lali z mladimi ljudmi, v katerih je bilo mnogo borbenosti. Dokaz dela Partije v Beli Krajini je tudi to, da je mnogo tovarišev odšlo v partizane že leta 1941.«

O razvoju in nalogah KP v okraju je govoril sekretar OK KPS tov. Žunič Janez. V okraju Črnomlje je Partija dala v narodnoosvobodilno borbo ve- liko predanih, borbenih in discipli- narnih kadrov. Vodila je neizprosno borbo proti vsem izdajalcem, proti belogardistični zločinski organizaciji, ki je pod osebnim vodstvom nekate- ri zločinskih duhovnikov pobijala najboljše ljudi. Po osvoboditvi je Partija na čelu Osvobodilne fronte organizirala ljudstvo za obnovo in izgradnjo domovine. Doseženi so bili znatni uspehi v elektrifikaciji posa- meznih vasi, razširitvi vodov visoke napetosti, v obnovi rudnika, napravi rudniških stanovanjskih zgradb v Kanjarici. S hitrim tempom se do- grajuje tovarna Belsad, obnavljajo se šole in ustanavljajo gimnazije itd.

V diskusiji so delegati ugotovili, da je treba posvetiti več pažnje gra- ditvi zadrugh domov ter zadrugam preko masovnih organizacij svetovati in pomagati. Sekretar OK KPS je ob zaključku ugotovil, da se ni govorilo o problemih SKOJ-a, o vprašanju de- la KLO in Zveze borcev, kar je dok- kaz, da se v celicah te zadeve vse premalo obravnavajo. Osnovne partijske organizacije morajo odpraviti te pomanjkljivosti, da bo bodoče delo potekalo v znamenju mobilizacije ši- rokih množic in ideološkega dviga partije.

Zatem je tov. Urh predlagal za kandidacijsko komisijo tovariše Str- žeka Jožeta, Ivec Anico, Vovk Minko, Stampohtarja Ivana in Kumpa Lojzeta. Kandidacijska komisija je doletela štiri najboljše tovariše za kandidate, in sicer Žuglja Martina, Belopavlovi- ča Nika, Žuniča Janeza in Požega Jo- žeta. Predlog kandidacijske komisije je bil s tajnim glasovanjem soglasno sprejet.

Na koncu so bile z dolgotrajnim aplavzom poslana pozdravna resoluci- je sekretarja CK KPJ tov. Titu, Cen- tralnemu komiteju KPJ ter sekretarju CK KPS tov. Mihi Marinku.

1. Posvečala bo še večjo skrb iz- grajevanju svojih članov.
2. Povečala bo skrb za pritegnitev novih članov, zlasti iz vrst kmetov.
3. Pojačala bo budnost proti sov- ražnikom, zlasti proti protiljudski du- hovščini.
4. Pomagala bo pri gradnji zadrugh doma v Zdobrovi — to bo naj- večji zadrugh dom v Sloveniji — da bo do V. kongresa pod streho.

LJUDSKO POSOJILO

S prostovoljno odločitvijo bomo dali nov prispevek za napredek našega gospodarstva

Takoj po razpisu je zaviadalo med našim ljudstvom veliko zanimanje za ljudsko posojilo. To nam pričajo poročila z raznih sestankov, ki jih dobivamo iz vseh predelov Slovenije. Kjer znajo OF odbori, sindikalne in druge organizacije ljudem razložiti velik pomen posojila, se le-ti še v naprej zavezujejo, da bodo podpisali precejšnje vsote posojila. Posamezne organizacije, delovni kolektivi in mladinske brigade so si napovedali medsebojno tekmovanje, kje bodo zbrali čim večje vsote denarja. Nekateri se zavezujejo tudi za 50.000 din posojila. Slovenski kolonisti Andrej Krpan, po rodu iz Vipave, živel je dalj časa v Kanadi, zdaj pa živi kot kolonist v Banatu, se je zavezal, da bo dal 100.000 dinarjev posojila. Nekateri so pripravljali dati vse svoje prihranke. Mnogi pa nimajo nobenih prihrankov, temveč le svoje pridne roke, pa se kljub temu zavezujejo za tri, štiri, pet ali šest tisoč dinarjev posojila. Ti poslednji se posebno kažejo, da razumejo pomen ljudskega posojila in da so pripravljani tudi odtrgati si od ust, samo da preje izgradimo socializem in tako zagotovimo blagostanje delovnemu ljudstvu. Veliko je primerov, da so prav mali ljudje pripravljali čim več prispevati za ljudsko posojilo. Skapin Ivana iz Ljubljane se je na primer zavezal, da bo dal 5000 din za ljudsko posojilo. V vojni je zgubil moža in štiri sinove. Zdaj ima tri otroke na Miklošičevi cesti in dobiva mesečne plače 2800 din. Toda kljub nizki plači je pripravljena veliko prispevati za posojilo. Takih primerov bi lahko navedli še več.

Razumljivo je, da sovražnikom naše nove države in ljudske oblasti, ki so do sedaj živeli od žuljev delovnega ljudstva, vse to ni všeč. Ti ljudje se prav tako zavedajo kot mi, kaj pomeni ljudsko posojilo, da bomo s tem posojilom gradili nove tovarne, nove stroje in tako napravili velik korak k našemu cilju. Oni tega ne marajo, oni bi hoteli, da se vrnemo na staro, da bi spet mogli izmožgavati delovno ljudstvo. Seveda potli nazaj ni, ljudstvu ni mogoče ubiti volje, da si zgradi lepše življenje. Toda sovražniki ljudstva kljub temu na različne načine

poizkušajo zavirati delovni polet naših ljudi. Glede ljudskega posojila so začeli širiti vesti, da vpis posojila ne bo svoboden, temveč prisiljen.

Kaj hočejo doseči s temi lažnimi in zlonamernimi vestmi? Po eni strani zasenčiti veliko zmago našega ljudstva, ki se bo pokazala v tem, da bo razpisana vsota ne samo dosežena, temveč tudi presežena, in nedvomno prej kakor v enem mesecu. Danes vsi vemo, da so notranji sovražniki našega ljudstva povezani z zunanjimi, pošiljajo jim lažne vesti, da ljudstvo pri nas ni za svojo oblast, zato že v naprej poskušajo zmanjšati velik pomen zmage, ki jo bomo dosegli z vpisom ljudskega posojila. Po drugi strani bi ti raznašalci lažnih vesti hoteli ubiti voljo in veselje do podpisovanja posojila vsaj pri nekaterih ljudeh in tako morda zmanjšati vpisano vsoto. Prisiljena stvar ne diši. Le to, kar si ljudstvo prostovoljno naloži na rame, bo nosilo z veseljem in se pri tem ne bo ustrašilo nobenih težav. Največje dejanje v zgodovini so naši narodi izvršili na prostovoljni osnovi, ko so osvobodili izpod jarma fašizma. Ljudstvo je takrat prostovoljno zagrabilo za orožje in se ni pri tem ustrašilo nobenih žrtv. Danes pa si ljudstvo nalaga prostovoljno obveznost za obnovo in izgraditev novega doma in bo pri tem doseglo prav tolikšno zmago, kolikršno je doseglo v narodno-osvobodilni borbi.

Vpis ljudskega posojila je svoboden. Ničesar ne bo nikogar silili za vpis. Našega ljudstva kaj takega ni treba siliti. Morda bodo posamezniki čutili nekak pritisk, toda ta bo prihajal le od njih samih, iz njihovega srca: »Vsi dajemo, dajemo zame in za moje otroke, ali naj jaz stojim ob strani? Večina pa vest ne bo imela kaj očitati, ker so se takoj, ko so zvedeli za posojilo, odločili, da bodo prispevali po svojih močeh. S tem, da bo razpis v najkrajšem času presežen, bomo razgalili lažnike, ki trošijo med ljudi vesti, da bo posojilo prisiljeno. Tako veliko zmago je mogoče doseči samo tam, kjer se ljudstvo zaveda svojih dejanj in se prostovoljno odloči za sodelovanje in skupnih naporih.

DELAVCI TOVARNE AVTOMOBILOV V MARIBORU O POSOJILU

Erdeljan Joco je pred osemnajstimi leti odšel za kruhom v Kanado. Najprej je delal v farmah, pozneje pa v tovarnah avtomobilov Ford-Motors Com. Pa se mu nikjer ni godilo dobro.

»Mislim, da se tam cedi med, — pripoveduje — pa sem kaj kmalu v vsej svoji krutosti spoznal le kapitalistično mizerijo. Vendar sem nekaj dolarjev le pristradal. Prišli pa so neprimerno bolj prav, kot sem si predstavljal. Odstopil sem jih našim predstavitnikom v Kanadi, ki so z njimi kupili težke stroje.«

Joco se s tem ni zadovoljil. »Se sam sem se vrnil v domovino in pridružil mariborskim delavcem avtomobilne industrije. Tu so me obvestili, da mi je država izplačala prihranek, ki sem ga za nakup strojev odstopil v Ameriki. No, pa sem čital uredbo o notranjem posojilu in se odločil, da denar zopet vložim v nove težke stroje, s katerimi bomo izdelali laže in si hitreje utrlji pot v srečnejše dni — nadaljuje svoje pripovedovanje.

Na sestanku sindikalnega pododpora se je Joco med prvimi oglašil. Bil je kratak: »Za socializem dam vse! Zapiši — 50.000!«

POOBLAŠČAM TE, DA IZPOLNIŠ IZJAVO...

Kako pa bomo vpisovali ljudsko posojilo tisti, ki bomo ob dnevnih vpisovanjih na potovanju? Obvezal sem se, da bom vpisal nekaj tisoč din, ne vem pa, ali bom tedaj doma... Tako vprašujejo nekateri, ki bi nikakor ne hoteli zamuditi vpisa.

Te ekri bi se bodo lahko rešili s tem, da bodo napisali pooblastilo in ga izročili človeku, ki bo namesto njih izpolnil vpisno izjavo.

Kaj je vpisna izjava? To je listina, ki nadomestuje obveznico; obveznico ne bomo prejeli takoj ob vpisu. Že zaradi tega ne, ker bomo mnogi vplačevali posojilo po obrokih in seveda ne bomo prejeli obveznice, dokler ne bo vplačana vsa vsota. Obveznice bodo pripravljene, ko bodo končane vse priprave in vpisovanje eamo. Tedaj jih bodo lahko razdelili po krajih in številu vpisnikov, odnošno po vpisanih zneskih. Obveznic samih letos sploh še ne bomo potrebovali. Obresti bodo prvič izplačane prihodnje leto. Tedaj bomo vnovčili obrestni kupon. Zato so za vpisovanje posojila določeni posebni obrazci, izjave o vpisu posojila. Vpisniki jih morajo sami izpolniti in podpisati. Pač pa lahko izpolni izjavo kdo drug za nepismene in invalide. Za nenavzočne pa sme izpolniti izjavo le, kdor ima za to pismeno pooblastilo. Kot pooblastilo lahko velja tudi brzojavka, dopisnica ali pismo.

Vpisniki prejmejo po vpisu potrdilo. Če bodo posojilo vplačali v obrokih, bodo morali hraniti tudi priznanice o plačanih zneskih, dokler ne bodo prejeli obveznic.

Znano je, da se bodo obveznice glasila le na naslednje zneske: po 250, 500 ali 1000 din. Otroci in mladina bodo

lahko prejeli le, po eno četrtino obveznice za 250 din, odpralo pa samo po eno polovico za 500 din. Za večje zneske prejmejo obveznice po 1000 din. Odrasli torej lahko dobijo le eno obveznico po 500 din, ne pa n. pr. dveh namesto ene za tisoč din; kdor vpiše 1500 din, prejme po eno obveznico za tisoč, drugo pa po 500 din, ne pa treh po 500 din. Če vpiše 2500 din, prejme eno obveznico za 500, dve pa po 1000 din. Znesek za odrasle mora biti torej deljiv s 500, za mladino pa z 250 din.

Začel se je III. plenum Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije

Ljubljana, 26. junija. Danes so se ob 16. uri zbrali v domu Enotnih sindikatov predstavniki sindikalnih organizacij iz vse Slovenije na zasedanje III. plenuma. Zasedanje je prišel predsednik GO ESS tov. Janko Rudolf in pozdravil goste: organizacijskega sekretarja KPS Stane Kavčiča, zastopnika centralnega odbora ESJ tov. Jevremovića, pomočnika ministra za delo tov. Piškurja, zastopnike notranjega ministrstva in zastopnike množičnih organizacij.

Tajnik glavnega odbora ESS tovariš Poldir Roman je prečital dnevni red, naker je imel referat predsednika GO ESS tov. Janko Rudolf o organizacijskih problemih in nalogah sindikatov v izvrševanju plana. Po izbrnem referatu je bilo zasedanje plenuma prekinjeno in se bo nadaljevalo jutri ob osmih zjutraj.

NOVE OBVEZNOSTI

Na množičnem sestanku Narodne milice v Ljubljani je bilo sklenjeno, da se med vsemi enicami uvede tekmovanje v podpisu ljudskega posojila. Do 25. t. m. je bilo zbranih obveznosti za 549.500 din. Na prvem mestu je moštvo rajona Center, kjer pride povprečno na posameznega moža 3000 din posojila. Sledijo: Vič-Rakovnik z 2500 din, Šiška-Bežigrad z 2293 din, prometni vod z 2.287 din, uprava NM z 2162 din, Moste z 1899 din in gasilska milica z 1121 din. Izmed posameznikov so podpisali nad 3000 din eden pripadniki Narodne milice: Lekić Matko 26.000 din, Suhadolnik Matija 6000, Kucler Albin 6000, Janković Niko 6000, Kumar Franc 6000, Hrovatin Anton 5500, Saje Jože 5000, Bremec Ciril 5000, Gorše Štefan 5000, Rakar Jože 5000, Pipan Gabrijel 5000, Planinc Franc 5000, Herodež Ivan 5000, Knave Ivan 5000, Marčun Ignac 5000, Gorjup Alojzij 4000, Gombac Franc 4000, Zehar Peter 4000.

Mlajši vodnik Lekić Matko, ki je namenil nuditi vse svoje prihranke ljudskemu posojilu pravi, da se ob podpisu v prvi vrsti spominja svojega življenja v prejšnjem času, ko je kot brezposelni mnogokrat moral gladovati in prezebiti. »Vem zakaj vpisujem svoje prihranke«, pravi Lekić, »vpisujem jih zato, da se nikoli več ne povrnejo stari časi izkoriščanja in da se čim hitreje gospodarsko izgradimo.«

V vinogradniški zadruzi na Meljskem hribu pri Mariboru bodo zadržniki 100% vpisali ljudsko posojilo. Glavar družine bo dal 1000 dinarjev, vsi ostali člani pa po 250 din. Zadržniki vinogradniške zadruge »Mihe Marinka« v Košakih pri Mariboru bodo vsi vpisali po 1000 din posojila. Zadržniki mladinski aktiv pa se je dosegel zavezal še za 23.000 din posojila.

Filipić Marija, posestnica v Jelenah št. 19 (Ponca), se je zavezala da bo vpisala 50.000 din ljudskega posojila.

Rakuša Karel, podpredsednik MLO Maribor, bo vpisal 20.000 din, ing. Pipan iz tovarne splošnih metalnih konstrukcij pa 10.000 din. Tov. Gerdovič Bruno, kulturno-prosvetni referent KSS Maribor bo vpisal 8000 din posojila.

Tov. Mevc se je zavezal za 10.000 din. Tov. Simičič, obratovodja tovarne vijakov pri »Splošni« v Mariboru bo vpisal 10.000 din, mladinka Ribarič Sava pa 4000 din.

Na množičnem sestanku žena v Belčinih pa so se žene zavezale za po 500, 1500, 2000, 3000 din posojila. Tako bodo žene Belčincev tudi pri tej sklopi pokazale, da so tudi sedaj kakor vedno dosegle enotne, kajti le v enotnosti je uspeh.

60 članov sindikalne podružnice državnih administrativnih uslužbenec v Postojni se je na sestanku zavezalo na 147.000 din ljudskega posojila. Tako se je tov. Sotler Ciril zavezal za 15.000, Zigmund Ivanka za 12.000, Humar Slavko za 10.000, ostali pa od 500 do 1000 din.

V sindikalni podružnici predilnice in tkalnice v Trzinu so sprejeli najvišje obveznosti za ljudsko posojilo:

V pododboru tkalnice štirikratna udarnica Šarabon Ivana in trikratna udarnica Bertonec Anica po 2000 din, mojster Pavlin Ivan pa 5000 din.

V pododboru predilnice I. s svojimi sindikalnimi poverjeniki za 3000 din.

V pododboru belinice se je obvezal tov. Košir Janez za vsa plača, to je za 3000 din.

Tržaško ljudstvo bo preprečilo imperialistom vsak poizkus razdvajanja tržaškega prebivalstva

Proglas Zveze enotnih sindikatov TO

Zveza enotnih sindikatov Tržaškega ozemlja vidi v istočasnosti procesov proti »Primorskemu dnevniku« in proti slovenskim voditeljem tukajšnjega demokratičnega gibanja ter v izvirnem poizkusu odprave dvojezičnega stencasa v ladjedelnici Sv. Marka enoten načrt, ki skuša razdvajati Italijane in Slovence, postavitv delavce proti delavcem. Zato ugotavlja, kako ima provokacija, organizirana v ladjedelnici Sv. Marka, ki je prišla do izraza ob zločinskem metanju bomb proti našim sedežem, jasen namen odvrti pozornost vsega prebivalstva in posebno delavcev od težkih problemov brezposelnosti in vseh drugih, ki se nanašajo na ureditev odnosov med delodajalci in sindikalnimi organizacijami. Spriči nujnosti rešitve teh problemov in jasnega stališča, ki so ga zavzeli Enotni sindikati, ki so voditeljem Delavske zbornice jasno postavili problem, naj se odločijo o potrebi skupne in sporazumne akcije v splošnem interesu delavcev, ki so tako trdo prizadeti posebno v zadnjih mesecih, se skuša orestiti odgovornosti z organiziranjem provokacij.

Posebne sile skušajo deliti prebivalstvo na rasi podlagi s tem, da podpihujejo sovražstvo. Iz tega vzroka so pripravili in jasnega stališča, ki so ga zavzeli Enotni sindikati, ki so voditeljem Delavske zbornice jasno postavili problem, naj se odločijo o potrebi skupne in sporazumne akcije v splošnem interesu delavcev, ki so tako trdo prizadeti posebno v zadnjih mesecih, se skuša orestiti odgovornosti z organiziranjem provokacij.

Zveza enotnih sindikatov oboja te provokacije in poudarja, kako škibli so argumenti z bombami v poizkusu, da bi se problemi prikazali v drugačni luči, ter ponovno poudarja potrebo združitve vseh delavcev v spoštovanju človeških svobod, potrebo združitve, da se doseže za-

BRZOJAVKA V. MOLOTOVA PREDSEDNIKU POLJSKE VLADE

Varšavska konferenca bo postala pomemben kažipot v razvoju mednarodnega sodelovanja

Varšava, 26. junija. (PAP) Po odhodu iz Poljske je namestnik predsednika ministrskega sveta ZSSR Molotov poslal brzojavki predsedniku vlade Cyrankiewiczu in zunanjemu ministru Modzelewskemu. V imenu sovjetske delegacije se je iskreno zahvalil za prišeren sprejem in gostoljubnost v Varšavi.

»Prepričan sem«, je rečeno v brzojavki predsedniku vlade Cyrankiewiczu, »da bo postala varšavska konferenca predstavnikov osemih držav pomemben kažipot v razvoju mednarodnega sodelovanja v korist narodov.«

V brzojavki, ki jo je poslal zunanjemu ministru Modzelewskemu, je rečeno: »Uspešno delo varšavske konference bo služilo miru ter nadaljnji krepitvi prijateljstva in sodelovanja med demokratičnimi državami Evrope.«

V. Molotov o pomenu izjave osemih zunanjih ministrov

Varšava, 26. junija. (PAP) Zunanji minister ZSSR Molotov je imel govor pred

CLEMENTIS O REZULTATIH VARŠAVSKE KONFERENCE

Praga 26. junija. (Tass.) V radijski oddaji je po svojem povratku iz Varšave češkoslovaški zunanji minister Clementis govoril o rezultatih varšavske konference zunanjih ministrov ZSSR, Albanije, Bolgarije, Madžarske, Poljske, Rumunije, Češkoslovaške in Jugoslavije. Varšavska konferenca zunanjih ministrov osemih dežel, je dejal Clementis, je razpravljala o enem najpomembnejših mednarodnih problemov, ki se tikejo zagotovitve trajnega miru — o nemškem problemu, v luči nedavnih sklepov londonske konference ZDA, Velike Britanije, Francije in Beneluksa.

Londonska konferenca zapadnih sil je bila nova kršitev zavezniške enotnosti, ki je bila ustanovljena med vojno proti fašistični Nemčiji, kakor tudi nova kršitev obvez, ki so jih sprejele zapadne sile glede Nemčije. Sklepi londonske konference so v neposrednem nasprotju z mednarodnimi sporazumi. Položaj, ki je nastal v zapadni Nemčiji kot rezultat politike zapadnih sil, preprečuje sporazum in zavlačuje možnost pravilne rešitve nemškega problema. Zaradi tega je bilo treba obrniti pozornost dežel, ki so bile žrtve nemškega napada, dežel ostale Evrope in vsega sveta, kakor tudi nemškega ljudstva samega na sedanji položaj v Nem-

meščani Varšave, v katerem je izrazil zadovoljstvo zaradi svojega bivanja v poljski prestolnici. V govoru je omenil Stalinsvo izjavo o temeljiti spremembi sovjetsko-poljskih odnosov. Poudaril je, da se je prijateljstvo med dvema državama ustvarilo v borbi proti nemškemu osvajaču.

Molotov je pristavil, da opozorja izjava osemih zunanjih ministrov v Varšavi na pot, ki naj bi preprečila obnovo nemške napadalnosti, okrepila mir in pospešila gospodarsko obnovo evropskih držav. Edinole Sovjetska zveza in napredne demokratične države — je poudaril Molotov — lahko ustvarijo program za rešitev nemškega vprašanja, ki ustreza interesom vseh držav ter služi miru, demokraciji in socializmu.

Na koncu svojega govora se je Molotov zahvalil za topel sprejem, ki je bil prijazen sovjetski delegaciji in delegacijam ostalih držav, ki so se udeležile konference v Varšavi.

»In to je bilo storjeno na varšavski konferenci, kjer so socialistične dežele in ljudske demokracije ponovno pokazale, da enotno nastopajo za rešitev vseh mednarodnih problemov v interesu miru in varnosti vseh narodov.«

Sklepi londonske konference so poslabšali nezadovoljiv položaj v zapadnih conah. Tako s subjektivnega kot z objektivnega stališča pospešujejo londonski sklepi obnovo vojnoindustrijskega potenciala zapadne Nemčije in obnovo Pprurja kot orožarna napadalnega nemškega imperializma. Londonski sklepi podpirajo reakcionarne revizionistične elemente in postavljajo največje zapreke demokratični obnovi Nemčije. Narodi, ki so največ trpeli zaradi nemškega napadalnega imperializma, ne morejo sprejeti nove nevarnosti sedeti križem rok.

Varšavska izjava zunanjih ministrov osemih dežel, je zaključil Clementis, jasno izpoveduje, kako je mogoče nevarni razvojni proces v zapadni Nemčiji spreiniti in kako bi bilo treba pravilno rešiti nemški problem. Narodi, ki so bili zastopani na varšavski konferenci, odločno in navdušeno podpirajo izjavo varšavske konference zunanjih ministrov, ki izraza trdno voljo narodov naših dežel.

Sklepi varšavske konference so nova stopnja v ofenzivi miru ZSSR in držav ljudske demokracije

piše pariški »Ce Soir«

Pariz, 26. junija. (Tanjug). Ob sklepih varšavske konference zunanjih ministrov Sovjetske zveze in držav ljudske demokracije objavlja »Ce Soir« članek, ki med drugim pravi, da je varšavski komunikne izraz največjih naporov za miroljubno rešitev nemškega problema s sodelovanjem štirih veselih.

Sklepi varšavske konference, nadaljuje list, so nova stopnja v ofenzivi

miru Sovjetske zveze in držav nove demokracije v korist vseh narodov.

Varšavska konferenca zahteva, da store štiri velike sile — Francija, Velika Britanija, ZDA in Sovjetska zveza skupne ukrepe za demokratizacijo in demilitarizacijo Nemčije, da skupno nadzorujejo Porurje, arzenal nemškega maščevanja, da vzpostavijo demokratično in miroljubno vlado Nemčije, da skupno pripravijo mirovno pogodbo, umaknejo okupacijske čete in zagotove reparacije, ki jih potrebujejo tako Francija, kakor druge države.

Ta program pomeni zagotovitev miru in poročitvo varnosti za nemške sosedo.

Zato razumemo, končuje »Ce Soir« veliko vznemirjenost v Washingtonu in v vladah, ki se skrivajo za ZDA, ker zasledujejo popolnoma nasprotno cilje. Varšavski komunikne je težka obtožba politike Washingtona.

Odmev v Budimpešti

Budimpešta, 26. junija. (Tanjug.) Madžarski demokratični tisk komentira izjavo zunanjih ministrov, sprejeto na posvetovanju v Varšavi in poudarja, da je varšavska konferenca prinesla sklepe, ki so zasnovani na jaltkem in potesdamskem sporazumu ter pravilno osvetljujejo sklepe londonske konference zapadnih sil. Listi naglašajo, da ima konferenca v Varšavi velikanški pomen za mir na svetu.

Slovesni miting in parada fizikturnih brigad ki bodo zastopale Jugoslavijo na vsesokolskem zletu v Pragi

Ljubljana, 26. junija. — Danes ob 18. uri je bila na poti od stadiona za Bežigradom do Kongresnega trga parada fizikturnih brigad ob zaključku njihovih priprav za telovadni nastop na vsesokolskem zletu v Pragi. Na čelu spreveda so fizikturniki nosili slika naše države, državne zastave in fizikturne rapore bele in modre barve. Trije stasiti fizikturniki so nosili veliko sliko maršala Tita. V strunnem koraku so se za glavnim štabom vrstile brigade in čete s komandirji na čelu v vrstnem redu: I. II. brigada itd. Množice ljudi so jih navdušeno pozdravljale s ploskanjem, a posebno IV. brigado, katere brigadirji so ponosno nosili osvojeno predrži so z vizirami in zastavami fizikturnih brigad je korakala godba Jugoslovanske vojne mornarice, a na koncu kolon godba JA. Brigade so se postrojile po vsem Kongresnem trgu, a fizikturniki s sliko maršala Tita ter glavni štab in vod z zastavami nasproti častne tribune, na kateri so bili: podpredsednik Prezidijskega ljudske skupščine LRS France Lubej,

podpredsednik vlade dr. Marjan Brecej s člani vlade, predsednik komiteja za fizkturno pri vladi LRS dr. Danilo Dougan, predsednik FZS minister Zoran Polić, predsednik Centralnega sveta LMJ Milan Neoričić, komandant fizikturnih brigad Jozo Bačić ter zastopniki množičnih organizacij.

V imenu mesta Ljubljane je pozdravil brigadirje predsednik MFO Srečko Pleško, za njim so govorili predsednik Telovadne zveze Slovenije France Lubej, Milan Neoričić v imenu Ljudske mladine Jugoslavije ter Jozo Bačić. Fizikturniki so jih čisto prekinjali z burnimi ovacijami Komunistični partiji in maršalu Titu. Brigadirji so z viharim odobravanjem sprejeli predlog komandanta Bačića, da se pošlje maršalu Titu pozdravna brzojavka. Potem, ko je ob navdušenem vzklikanju maršalu Titu prečital tov. Bačić brzojavko maršalu Titu, so fizikturne brigade ob igranju obeh godb in pozdravljanju ljudstva odkorakale po Wolfovi in Miklošičevi cesti nazaj na telovadišče.

Danes popoldne od 14—19. ure bo v Kosezah ob pionirski progi

OTROŠKI SEJEM

s pestrim sporedom in raznimi otroškimi igrami. — Starši, pripeljite svoje otroke!

Kritičen pregled dosedanjih rezultatov kontrahiranja žita

Letošnja uredba o odkupu žita nudi tako povoljne ugodnosti kmetovalcu, ki vnaprej sklene pogodbo za prodajo žita državi, da so doseženi rezultati predvsem posledica pravilne popularizacije uredb in nato šele vseh ostalih tehničnih priprav. Imamo primere v raznih okrajih, ko so pridelovalci po lastni vzpodbudi sklepali pogodbe še pred odrejenim pričetkom kontrahiranja in precej primerov, ko so kmetje sami zahtevali na ljudskih odborih in združenjih naj prirečno takoj s sklepanjem pogodb.

Več organizacijske priprave za kontrahiranje in propagandno akcijo bi morale izvesti posebne okrajne komisije, ki so jih ustanovljali predstavniki okrajnega ljudskega odbora in množičnih organizacij ter krajevnih odkupnih komisij. Najboljši primer pravilnega dela nam nudi komisija okrajja Celje-okolica, slab pa v okrajju Novo mesto, kjer predsednik te komisije nekaj dni sploh ni vedel, da je odreden za to dolžnost. Skoraj v vseh okrajih so vse delo v glavnem opravljali člani okrajnega ljudskega odbora (poverjeniki za trgovino in preskrbo ter načelniki uprave za odkup) ter okrajnega OF odbora. Ostali zastopniki množičnih organizacij pa so v večini bili pasivni. Od samega začetka kampanje je bilo brezpogojno nujno potrebno, da se je ta komisija sestajala vsaj dvakrat tedensko na delovnih sestankih zaradi analize stanja, ugotavljanja napak, sprejema sklepov in zadolžitve posameznih članov za konkretne naloge. Če bi te komisije vršile vestno svojo nalogo, ne bi dovtile, da je bil orientacijski plan nepravilno razdeljen na posamezne odbore, a še manj, da niso imele komisije točnega pregleda v katerih krajih so že bili množični sestanki in v katerih še ne. Komisije bi morale zahtevati od vsakega aktivista, ki je bil zadolžen za sestanek, da takoj naslednji dan osebno prinese ali pošlje kratko in izčrpno poročilo o poteku in uspehu sestanka. Ta poročila in osebne pojasnitve služijo predvsem za ugotovitev ali je potrebno še popularizirati uredbo (slaba udeležba), kontrolirati delo krajevnih komisij in kmečkih združenj itd. Ponekod, kjer posamezni uslužbenci in aktivisti niso izpolnjevali nalog so to okrajne komisije pravočasno zapazile in krivice klicale na odgovornost (Kranj, Kamnik), drugje pa so dopuščale pravičnejše malomarnosti. Nekateri krajevni ljudski odbori in njihove krajevne komisije so delale po-

dobne napake kot okrajne komisije. Najpogostejši so bili primeri odlaganja dela na kmečke zadruge. Kmečke zadruge pa so prepuščale sklepanje pogodb poslovojem, čeprav je bilo izdano navodilo, da morajo sklepati pogodbe odborniki. Popolnoma zgrešeno je bilo tudi zavlačevanje poročanja z namenom, da odpošljejo samo zaključna poročila. Dnevno poročanje je imelo namen dnevno spremljati potek kontrahiranja z evidenco omogočiti operativno ukrepanje. Kontrolne ekipe so našle kupe sklenjenih pogodb v združenjih in to celo za tri in štiri dni nazaj, medtem pa ni bilo poslano niti eno poročilo. Razumljivo je, da so zaradi tega v mnogih okrajih dosegli večji dejanski odstotek realizacije, kot pa so prikazovala poročila. Slabo so poročale nekatere zadruge v okrajih: Ljubljana-okolica, Kranj, Kamnik, Grosuplje, Poljčane, Dolnja Lendava, Dravograd, Mozirje itd.

Najnižji odstotek v kontrahiranju je dosegel okraj Lendava, ki poleg Radgone od vseh ni dosegel predvidene norme. Vzroki so predvsem v slabem delu, ker v mnogih krajih niso imeli pravočasno sestankov. Čakali so, da kmetje pridejo sami nepozvani in nepoučeni v zadrugo sklepali pogodbe. To se jim zdaj mašuje in to tembolj, ker je okraj Lendava ob pravilnem delu lansko leto bil vedno v vseh odkupih prvi ali pa vsaj med najboljšimi.

Okraj Radgona je drugi najslabši, ki tudi še ni dosegel do 25. t. m. predvidene norme. Slabo delo okrajne komisije v zvezi s pomanjkljivo popularizacijo so razlog, da so v nekaterih krajevnih ljudskih odborih kmetje zapadli sovražni propagandi nekaterih velikih kmetov, ki jih nagovarjajo, naj ne kontrahirajo. Množične organizacije bi morale razkritikati in prikazati te vaše špekulante kot ljudske izdajalce in saboteže.

Vsi ostali okrajji so nad določeno normo. Znanost so se popravili okrajji Jesenice, Kranj, Kamnik, Grosuplje, Ljubljana-okolica, Dravograd, Mozirje itd., ki so v začetku precej zaostali.

Podrobna analiza količin žita (belega žita in koruze skupaj), ki so jih posamezni pridelovalci sklenili po posameznih kategorijah nam daje sledečo sliko:

1. Kategorija pridelovalcev do 2 ha obdelovalne zemlje, ki sploh ne pridejo v poštev za obvezno oddajo: povprečno za vso Slovenijo pride 80 kg na kontra-

henta; najboljši je Kamnik s 170 kg, potem Maribor-okolica s 134 kg na pogodbo, a v primorskih okrajih od 20-30 kg.

2. Kategorija 2-3 ha povprečno 72 kg — najboljši Kamnik s 172 kg, dalje Lendava s 136 kg, Radgona s 135 kg, Maribor-okolica s 129 kg itd.

3. Kategorija 3-5 ha povprečno 124 kilogramov; najboljši Maribor-mesto z 230 kg, Maribor-okolica 195 kg, Lendava 194 kg, Ptuj 180 kg itd.

4. Kategorija 5-8 ha: povprečno 180 kilogramov; najboljši Murska Sobota 304 kg, Maribor-mesto 300, Ptuj, Maribor-okolica 300 kg, Lendava 282 kg itd.

5. Kategorija 8-10 ha: povprečno 294 kg, najboljša Murska Sobota 615 kg, Ljutomer 437 kg, Ptuj 421 kg, Ljubljana-mesto 405 kg itd.

6. Kategorija nad 10 ha: povprečno 480 kg, najboljši Maribor-mesto 1557 kg, Lendava 1433 kg, Murska Sobota 1164 kg itd.

Zgornji podatki marsikaj povedo. Mali kmetje, ki sploh ne pridejo v poštev za obvezno oddajo, so s sklepanjem pogodb dokazali svojo zavednost, patriotizem in pripravljenost, da po svojih močeh prispevajo v državni žitni sklad prostovoljno, čeprav jih ne veže uredbe Gospodarstva od 2-5 ha so sklepala zadovoljive količine žita. Kmetje od 5-10 ha so pre malo kontrahirali, kmetje nad 10 ha z redkimi izjemami niso kontrahirali niti ene četrtine po uredbi predpisanih količin za obvezno oddajo. Nekateri se izgovarjajo, da bodo še ponovno sklepali pogodbe, ko bodo videli, kakšen bo pridelek, drugi pa upajo, da bodo ostali vaščani dosegli orientacijsko količino krajevnega ljudskega odbora in da zaradi tega ne bo potrebno njim obvezno oddajati. Prvi so na napačni poti, ker so mali in srednji kmetje sklepali pogodbe pod istimi pogoji in niso čakali do zadnjega dne, drugi se pa zelo motijo, če mislijo, da bo njihova obveljala. Spričo jasnosti uredbe bodo oni sami krivi, če ne bodo deležni ugodnosti 25% višje cene in bonus za nekontrahirane količine žita.

Okrajne komisije, vse množične organizacije, posebno pa še krajevni ljudski odbori in kmečke zadruge, naj zaježijo še vse te kmetovalce, ki se došleje še niso odzvali, da bo dosežen vsaj 100% rezultat.

B. Z.

Teden gozdarstva UPRAVE GOZDNIH GOSPODARSTEV - PRAVI DELOVNI ŠTABI

»Halo, halo! tam Postojna? ... Telefoni v gozdnih direkcijah brne ...« Halo, tu štab gozdne uprave Bukovje. Poročilo: posekali smo 118 m³ hlodov, razrezali 2 m³. Vozniki so pripeljali 8 m³ gramozja ter popravili 20 m gozdne ceste. Ogljarji kuhajo 4 kopé oglja ... Statističar zbira poročila — pa spet telefon ... Halo, tu štab gozdne uprave Kočevje ... Poročilo za teden gozdarstva ... Gozdarji v kočevskem bazenu so preseglji vse do sedaj postavljenе norme. Plan izdelovanja jelove hlodvine presežen za 274%, jamskega lesa 475%, celuloznega lesa za 133%, tesanega lesa za 506%. Redno nalagamo železniške vagonе. Naš plan je izpolnjen nad 70% ...»

In tako je dan za dnem v tednu gozdarstva po vseh gozdnih direkcijah do zadnjih gozdarskih revirjev v Sloveniji ... Kakor v pravem delovnem štabu. Gozdni delavci in prostovoljci množičnih organizacij podirajo drevesa, valijo hlode, jih nalagajo, kamioni jih odvažajo na razkladalne rampe — in pridne roke prostovoljcev nalagajo železniške vagonе. Vlaki pa dan za dnem vozijo naš dragoceni material ...

Da, kot v vojnem štabu. Teden gozdarstva — postavljen je naloga. Izvršiti jo je treba! Ne samo gozdni delavci in nameščenci gozdnih gospodarstev, temveč tudi kmetje iz bližnjih vasi se zavedajo izvršitve te naloge. Saj gre za nas vse, za hitrejšo izvedbo petletke. Za stroje, ki jih še nimamo v tovarnah. Imamo pa les in tega zelo cenijo v tujini. Zamenjali ga bomo! Kaj zato, če bomo danes nekaj več debel posekali, jutri pa bomo imeli zato lepše življenje. Nove tovarne, nove stroje! In prav tega se zavedajo gozdni delavci, sekiči, tesarji, ogljarji in vsi, ki v tednu gozdarstva pomagajo pri gozdnih delih ali pri nakladalnih postajah.

»Halo, tu sindikalna podružnica gozdnega gospodarstva Postojna. Napovedali smo tekmovanje vsem sindikalnim podružnicam gozdnega gospodarstva, da bomo v tednu gozdarstva znižali pri podiranju dreves višino panjev za 5 cm in pri tem prištedili okoli 300 m³ lesa. Naši gozdarji to že izvajajo ... In spet nova telefonska poročila; prav kakor v štabu.

Z načrtnim gospodarstvom se je tudi naše gozdarstvo preusmerilo v klansko produkcijo. Ne moremo posekati lesa samo toliko, da bo dela le za nekaj časa, kajti od dobave lesa je odvisno tudi obratovanje vse lesne industrije, celuloznih in tkaninskih tovarn, rudnikov, gradbinstva, prometa in izpolnitve izvoznega plana. S planskim gozdarstvom pa imajo tudi gozdni delavci stalno zaposlitev.

»Halo, tu organizacijski štab ministrstva ... Skupine, ki bodo v nedeljo nakladale les od Grosuplje do Kočevja ...« Da, kot v pravem štabu. Zavedni člani sindikalnih podružnic so pravi borci — tudi v tednu gozdarstva pomagajo pri vseh gozdnih delih. V tednu gozdarstva se nudi vsem prostovoljcem prilika, da se bodo spoznali z gozdnimi deli. Še več razumevanja in priznanja za dosežene uspehe bodo odšle naprej deležni gozdni delavci, saj bodo široko množico spoznale njihovo delo, ki je gospodarske važnosti za naš plan.

»Halo, tu štab gozdnega gospodarstva Bled. Poročila. Nad 100 letoviščarjev, članov sindikata, ki so na dopustu v Bohinju, reže celulozni les ...« Spet zavest delovnih ljudi, da tudi v času dopusta pomagajo pri izpolnitvi gozdarstvenega plana v tednu gozdarstva.

In tako je v tednu gozdarstva po vsej Sloveniji ...

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Pulj (Istra) bo postal najpomembnejše jugoslovansko središče steklarske industrije. Znano je, da so v Istri bogata ležišča kvalitetnega kremenovega peska, iz katerega se pridobiva steklo. Došlejo se ta pesek izvažali, ker v Istri ni bilo steklarne. Po petletnem planu bo v Pulju zgrajena tovarna za steklo, tako se bo v Pulju razvila velika steklarska industrija.

Minister za trgovino in preskrbo pri vladi FLRJ je izdal uredbo, po kateri oddajo kmetijski delavci, ki so za svoje delo plačani v pridelkih, prisluzeno žito na najbližji odkupni postaji, za kar dobe potrdilo, na podlagi katerega prejmejo isto količino žita v kraju svojega stalnega bivališča. S to uredbo bo olajšan železniški promet, ker delavcu ne bo treba prevažati po železnici svojega zasluzka v naturi.

Število turistov na Reki stalno narasča. Prve dni tega meseca je obiskalo mesto 4966 domačih in tujih turistov. Med tujci je največ Čehoslovakov in Madžarov, domači obiskovalci pa so po večini dijaki, visokošolci in člani sindikatov iz vse države.

V Dalmaciji bodo razširili komplekse za pridelovanje bombaža in poskušali s kavčukom; obe industrijski rastlini smo došlej uvažali. Posebno bombaž uspeva tod zelo dobro in izpodirva žitarice. Tako bo izvedena v Dalmaciji rajonizacija kmetijskiva.

Naši učenci v gospodarstvu, ki so v uku na Češkoslovaškem, so napovedali tekmovanje vsem učencem v vajejskih domovih Jugoslavije. Kolektiv tretjega doma učencev v gospodarstvu v Beogradu je sprejel poziv na tekmovanje v naslednjih točkah: strokovna izpopolnitev vajencev, čuvanje strojev, varčevanje z materialom, izboljšanje delovne discipline in pomoč slabšim učencem. Razen tega bo beograjski delovni kolektiv tretjega vajejskega doma do kongresa KPJ opravil 2550 prostovoljnih ur pri graditvi Novega Beograda.

Dvoje novih izdelkov, ki smo jih došlej uvažali, so zati serijsko izdelovali v ošiški ličarni: glave za traktorjske motorje in prožne spiralne cevi za sejalne stroje.

Nov dokaz povezanosti mesta z vasjo je obveza sarajevskih likovnih umetnikov, ki bodo okrasili z risbami in oljnatimi slikami dvorano enega zadrugnega doma in podarili vaški knjižnici 200 knjig.

Za napredek v gozdnem gospodarstvu in za pravilno izkoriščanje gozdov je osižeški okrajni odbor ustanovil »Okrajno gozdno gospodarstvo« in mu dal v upravo okoli 4000 ha gozdov ter 1400 ha zemljišča v okolici Belega brda, kjer bo ustanovljenih več drevosne za gozdne sadike za jensko gozdozgojvanje tega zemljišča. Gozdno gospodarstvo je prejelo kredit 170.000 dinarjev, v vseh gozdovih lokalnega pomena pa je uvedena planska sečnja.

Zaključeno je posvetovanje udarnikov, novatorjev in racionalizatorjev v zvezni rudarski industriji, ki je bilo v Beogradu. Udeleženci so se pogovorili o izkustvah v svojih sektorjih in se seznanili z metodami dela, po katerih bo kapaciteta naših premovalnikov zelo narasla. V timoškem bazenu bodo pričeli z odkopavanjem, spuščali premog po strmini brez predhodnega prevoza. Tudi v Zasavskih rudnikih bodo delali po metodi odkopa, v Zenici pa bodo uvedli novo metodo varnosti pred ognjem. Sprejetih je še več drugih predlogov za povečanje proizvodnje v rudnikih po vsej državi.

Uredba o zatiranju in preprečevanju živalskih kužnih bolezní

Izšla je Uredba o zatiranju in preprečevanju živalskih kužnih bolezní. Do sedaj nismo imeli tozadnjih predpisov in smo morali delati po starem zakonu in starih pravilnikih iz prejšnje Jugoslavije. To je delalo v Sloveniji težave tudi zato, ker Slov. Primorje, ni poznalo tega zakona.

Ze iz čl. 1. te Uredbe, ki govori, da se živalske kužne bolezni zatirajo in preprečujejo v korist ljudske skupnosti in praviloma v breme države, se vidi vsa skrb ljudske oblasti, da očuva našo živinorejo pred živalskimi kužnimi boleznimi in skrb za ljudsko zdravje od živalskih kužnih bolezní, ki so prenosljive in nevarne za človeka. Zatiranje in preprečevanje živalskih kužnih bolezní gre v breme države, Katera cepilnja proti živalskim kužnim boleznim pridejo v breme države, bo posebej določeno v Pravilniku, ki bo v kratkem izšel. Do sedaj je bilo brezplačno cepilnje proti nalezljivi ohromelosti prašičev in proti kokušji kugi, celokupno zatiranje smrkvosti pri konjih, zatiranje spolne kuge konj in vsa razpoznavna cepilnja ovac in koz proti brucelozí. Pa tudi pri ostalih živalskih nalezljivih boleznih daje država indirektno velike vsote.

Iz čl. 3., 9. ter 23. je razvidno, da plača država odškodnino lastnikom živali, ki jih je bilo treba ubiti ali so poginile zaradi varnostnih ali preventivnih ukrepov, za bolne ali sumljive živali, ki se pobijejo, če se upravičeno pričakuje, da se bo s tem živalska kužna bolezen zatrla. Prav tako pa plača odškodnino, če je poginila žival, za katero se dokaže, da je poginila zaradi cepilnja, ki ga je odredil pristojni organ, ter za predmete, ki so bili pri razkužitvi uničeni ali poškodovani.

Ljudske republike bodo odredile, v katerih primerih in ob kakšnih pogojih se izplača popolna ali delna odškodnina za živali, ki so poginile zaradi živalskih kužnih bolezní.

Kot po vsaki vojni in kot povsod, so se tudi pri nas razpasle živalske kužne bolezni, ki smo jih že prej poznali, nekatere nove je pa okupator zanesel k nam. Ogromno naporov je bilo treba, da smo nekatere bolezni popolnoma zatrlí, nekatere močno omejili, je pa še nekaj garij, treba jih je bilo zdraviti, koliko truda je zahtevalo razpoznavno cepilnje vseh kopitarjev na smrkvost, cepilnje vseh psov v Sloveniji proti steklini, cepilnje prašičev proti rdečici, v nekaterih predelih Stajerske pa tudi proti nalezljivi ohromelosti, cepilnja proti kokušji kugi, cepilnja živali v distriktih, okuženih z vraninim prisadom in sumetim prisadom, ter razpoznavno cepilnje ovac in koz proti brucelozí na Primorskem. Prav tako je omembe vredna ena največjih množičnih akcij: množično zatiranje jalovosti pri govedu.

Od teh akcij so n. pr. akcije proti smrkvosti, steklini, garjam, tuberkulozi, vraninemu prisadu in brucelozí važ-

ne tudi zaradi zavarovanja ljudi pred istim.

Ce hočemo razviti živinorejo v Sloveniji, ki je tipično živinorejska polkrajina, jo dvigniti številčno in kakovostno, kot je to v našem petletnem načrtu moramo ukreniti vse, da zatremo živalske kužne bolezni. To je možno, če se zavedamo, da to ni stvar samo posameznika, da ni to samo stvar oblasti, ampak stvar vseh državljanov, in prav vsakega živinorejca. Čl. 7. določa, da vsak lastnik, oziroma čuvar živine in tudi vsak državljan, ki to opazi, takoj prijavi vsak pojav kužne bolezni ali tudi sum kužne bolezni pristojnemu KLO ali najbližjemu veterinarju. Tako bo možno bolezen zatreti v samem začetku, ne pa, da dopustimo, da se je že razširila in povzročila velike škode.

Z organiziranjem kmetijskih združenj bo zatiranje živalskih kužnih bolezní mnogo olajšano. Zadrugarji, pri katerih bo vsak dan bolj rastele duh skupnosti, bodo bolj razumeli, da pobijanje živalskih kužnih bolezní ni stvar posameznika, da ni vseeno, ali se kužna bolezen prijavi ali ne. Zadruga kot kolektiv, ki je zainteresiran in zadolžen na dvigu številčnega in kakovostnega stanja živine, bo zainteresirana, da se v vasi ne bo pojavila kužna bolezen, če bi se pa pojavila, bo njen interes, da se takoj zatre.

Čl. 8 govori o tem, da KLO, ko sprejme prijavo o bolezni ali sumu na isto, nemudoma in po najkrajši poti obvesti OLO o bolezni, sam pa takoj odredi prve potrebne ukrepe, da se prepreči daljnje širjenje kužne bolezni. OLO pa takoj, ko sprejme prijavo, pošlje veterinarskega strokovnjaka ter izda vse potrebne ukrepe. Čl. 5. našteva živalske kužne bolezni, ki se po tej Uredbi zatirajo in preprečujejo, torej, one ki jih moramo tudi obvezno prijavljati. Teh pa je 20. Naštel bi je važnejše: sinavka in parjeljvka vraninim prisad, smrkvost pri kopitarjih, steklina, kuga in nalezljiva ohromelost pri prašičih, spolna kuga konj (durina), šuštavec (šumeči prisad, garje kopitarjev, ovac in koz, kokušja kuga in kolera ter kužne bolezni čebel in kunecev.

Čl. 12. predpisuje, da mora biti medsebojno obveščanje in sodelovanje veterinarske in zdravstvene službe pri zatiranju živalskih kužnih bolezní, ki so prenosljive na človeka. Zaradi preprečevanja daljnega širjenja kužnih bolezní se prepove promet z živalmi, ki so okužene ali se sumi, da so okužene. Te se smejo pustiti v promet le s posebnim dovoljenjem in ob posebnih preventivnih ukrepih.

Četrty del Uredbe govori o kazenskih ukrepih za one, ki se ne bi držali odredb in peti del pa končno o pristojnostih kmetijskega ministrstva, okrajnih in krajevnih ljudskih odborov.

Zaradi važnosti te Uredbe je potrebno, da se seznanijo z njo naši ljudski odbori NM Kmetijske zadruge in da jo na množičnih sestankih veterinarji pojasnijo živinorejcem.

Vet. Dolenc Milan

Od kakovosti semen so odvisni naši bodoči pridelki

Vsaka letina je v veliki meri odvisna od semen, kakršne smo posejali. Zato je za našo kmetijsko proizvodnjo važna zagotovitev dobrih semen. Ministrstvo za kmetijstvo LRS je v navodilih za kontrahiranje semen poudarilo, da ljudski odbori ne bodo mogli doseči semenskega plana brez pomoči množičnih organizacij. Iz tehničnih razlogov je nastala potreba tudi po čim tesnejšem sodelovanju s kmečkimi združenji. Marsikje se je dogajalo, da mnogi kmetje niso poznali ugodnosti kontrahiranja, da so ponekod sklepali pogodbe, ki zajemajo premajhne količine semenskih žit, (izpod 100 kg), pogodbe, ki ne vsebujejo količin, ampak le površine, pogodbe brez podpisov pridelovalcev itd. Vse te pomanjkljivosti so povzročile, da v mnogih krajih semenski plan še do danes ni izveden. Ker bo v začetku julija akcija za zagotovitev semenskega plana zaključena, je važno, da zlasti kmečke zadruge pospešijo ne samo količinsko zagotovitev plana, ampak tudi kvaliteto semen.

Kmetom, ki še niso kontrahirali semen, je treba razložiti ugodnosti, ki jih imajo pri kontrahiranju, tako da bodo še v teh dnevih sami sklepali pogodbe za lepe posevke in ne bo potrebna blokada. Kontrahača semen mora zajeti slehernega kmeta, da bo plan odkupa semen ne samo izveden, ampak tudi prešežen. Tudi ljudski odbori nosijo odgovornost za izvršitev te naloge.

TEDEN MATERE IN OTROKA

26. IN 27. JUNIJ STA POSVEČENA PIONIRJEM

Zadnja dva dni pred zaključkom tedna matere in otroka proslavljata na tisoče naših najmlajših pionirski dan. 26. junija so pionirji pregledali delo in uspehe, ki so jih dosegli med letom pri delu o šolu in pionirski organizaciji. Zato je pionirski dan prav ob zaključku šolskega leta, ko je pregled učnega uspeha in vsega dela najlažji. Ta dan, ki so ga pionirji svočano proslavijo po vseh šolah, so bile razdeljene nagrade in pohvale najboljšim pionirjem, proglašeni so bili udarniki, pohvaljeni najboljši odredi in čete, podeljena je bila tudi prehodna zastavica.

Tako so proslavili 26. junij tudi pionirji na ljubljanski odnici. Na proslavo so povabili zastopnike ljudske oblasti, mladinske organizacije, AFŽ in starše. Vsi so bili zadovoljni z njihovimi učnimi uspehi, saj je 97. odstotok pionirjev uspešno dokončalo šolsko leto. 46 najboljšim učencem so bile razdeljene knjižne nagrade, diplome sta dobila dva najboljša odreda, najboljša četa in najboljša desetina odreda. Nato so pionirji z zbornimi recitacijami, pepskimi točkami, telovadno in baletno točko ter pionirsko himno zaključili proslavo šolskega leta.

27. junija popoldne pa bodo šli vsi pionirji iz vadicne in ostalih šol na

otroški sejem, ki bo na pionirski progí. Tam bodo videli razne prireditve, slišali bodo godbo in peske zborе, člani SNG jim bodo pripovedovali pravljice itd. V vselem razpoloženju bodo preživali oba dneva, ki sta posvečena prav njim, o času šolskih počitnic pa bodo šli v pionirske brigade in počitniške kolonije.

Otroški sejem je novo darilo, ki ga dajejo Mariborčani o tednu matere in otroka našim malčkom. »Razvedrila in zabave otrokome je dejal too. Mahnič o petek ob otocritvi sejma.

Okrog DID v Razlagopi ulici so se ta dan zbrali pionirji iz Maribora. Lične slikoote hišice je dal kolektiv mariborskega gledališča. Z neugakano radovednostjo so se pionirji gnelli okrog paviljončkov z igračkami in knjigami ter poslušali ubrane zvokе pionirskega tamburaškega orkestra tovarne volnenih izdelkov. Sele pred nekaj dnevi so železničarji in brigadirji, pred odhodom na cesto Braštva in edinstva začeli z gradnjo male pionirske progje na sejmu. Danes pa se po tej vozijo pionirji.

V drugi sobi so predvajali lutkovno gledališče, kjer so pionirji videli igrice o kolaradskem hrošču. Pred paviljoni pa so se mali strelci pretzkvali s pištolami na tarčo kolaradskega hro-

šča in poljske miši. Gugalnice, mali tobogan, igrače, vse to so pripravili Mariborčani za pionirski dan naši najmlajši generaciji.

Tudi pionirske organizacije ostalih republik proslavljajo 26. in 27. junij za svoj dan. Pionirji Zemuna so sprejeli 26. junija obveznost, da bodo učili 14 pionirjev — izseljenec brati in pisati srbohrvatski jezik, seznanili jih bodo tudi z delom in nalogami pionirske organizacije.

Nad 53.000 pionirjev z Beograda se je že dalj časa pripravljalo na pionirski dan. Po rajonih in šolskih doortških so zaigali taborne ognje. 26. junija pa jim je Jugoslovanska armada na Kalemegdanu in pred poslopjem Centralnega komiteta KPJ priredila ognjemet. Po vsej Jugoslaviji je 26. in 27. junij največji praznik pionirjev.

LENDAVA, 26. junija. — Kot uvod v Teden matere in otroka je okrajni ljudsko prosvetni svei pripravil vzgojna, politična in zdravstvena predavanja v 22 vaseh lendavskega okrajja. Ob tej priliki so bile pohvaljene in nagracene najboljše obiskovalke: Vulnec Smilja iz Dobrovnik, Zver Marjeta iz Trnja, Tivadar Barbara iz Mostja in Kračun Matilda iz Turnišča. Med tednom so bile v 30 krajih kulturne prireditve pionirjev. AFŽ organizacija je sklenila, da bo prevzela patronat nad Domom onemoglih v Lendavi, poživila pa bo patronat nad Domom igre in dela.

Pismo iz Prage

Mednarodni glasbeni festival v Pragi

II.

Nepričakovani izostanek angleških in ameriških reproduktivnih umetnikov...

Koncertna politika festivalnega odbora je bila v splošnem pravilna in dobra...

Svojevrstno zanimanje je vladalo zlasti pri inozemskih udeležencih...

Začetnikom z jugoslovanskim večerom. Prvazaprav to ni bil večer naše glasbe...

Z izvedbo Janáčkovič zborniških del, njegovih godalnih kvartetov, suite za pihalni orkester...

Leos Janáček je za svoja operna dela iskal tekste z daj pri Dostojevskem...

S tem sem se prav za prav že nekoliko dotaknil ostalih večerov slovenske simfonije...

Ve celoti spoznati Janáčkovo tvornost se pravi v celoti jo oceniti kot produkt genialnega tvorca...

Blizu tem idealom je n. pr. uvertura - fantazija mladega aserbejdžanskega skladatelja Kara Abulja Karajeva...

orkester mladega skladatelja Eugena Suchona Zalm zeme Podkarpatske. Delo je nastalo v letih 1938-38...

III. klavirski koncert Daria Milhauda, ki je nastal leta 1946, nikakor ni vrhunsko in reprezentativno delo...

Svojevrstno zanimanje je vladalo zlasti pri inozemskih udeležencih...

Začetnikom z jugoslovanskim večerom. Prvazaprav to ni bil večer naše glasbe...

Z izvedbo Janáčkovič zborniških del, njegovih godalnih kvartetov, suite za pihalni orkester...

Leos Janáček je za svoja operna dela iskal tekste z daj pri Dostojevskem...

S tem sem se prav za prav že nekoliko dotaknil ostalih večerov slovenske simfonije...

Ve celoti spoznati Janáčkovo tvornost se pravi v celoti jo oceniti kot produkt genialnega tvorca...

Blizu tem idealom je n. pr. uvertura - fantazija mladega aserbejdžanskega skladatelja Kara Abulja Karajeva...

DRUGI ZADRUŽNI DOM V LENDAVSKEM OKRAJU POD STREHO

DOLNJA LENDA, 26. junija. - Vas Strehovci, ki se je sicer dovolj dolgo pričakala...

Strehovčani so ponosni na svoj dom. Priznanje pri delu gre predvsem dobri organizaciji...

Lotevajo se tudi notranje ureditve doma. Najprej si bodo uredili trgovino, skladišče in pisarno...

SODRAŽICA, 26. junija. - Preteklo nedeljo je prišla na prostovoljno delo pri graditvi našega zadrúžnega doma skupina članov sindikalne podružnice...

Zagreb, 26. junija. - Včeraj se je pričelo na novem stadionu v Maksimiru prvenstvo Jugoslavije v lahki atletiki...

Zenske: skok v višino: 1. Radiš (Zeleničar) 140 cm, 2. Šumak (Mladost) 135 cm, 3. Knes (Kladivar) 133 cm...

Moški: 110 m zapreke: 1. Srp (Mladost) 15,5, 2. Hatibi (Crvena zvezda) 15,3, 3. Zurovič (Spartak) 16,4...

Danes bodo v Ljubljani finalne tekme mladinskega nogometnega prvenstva FLR Jugoslavije...

Pred republiško skupščino Letalske zveze. Letos se je ustanovila Letalska zveza Jugoslavije...

Sklicanje skupščine s ciljem preobrazbe športne letalske organizacije v letalsko zvezo je pomembna in več razlogov...

Do sklicanja skupščine je nadalje prišlo v momentu, ko smo po začetnih organizacijskih odlokih...

Plansko delo, ki je postalo zakon v naših organizacijah, je dokaz resnično novega duha v našem delu...

Republiška skupščina nam bo nadalje pokazala osnovne pomanjklivosti. Odstranjenje je to pomagalo, da bomo krenili po boljši poti...

Najboljši način priprave na skupščino je enoslovesno predskupščinsko tekmovanje, s katerim bodo člani...

mol. L. V. Beethovna (III, v g-molu) in Saint-Saens (II, v g-molu), nadalje odlične sovjetske umetnike...

Da na kratko ponovim uvodno misel: letošnji festival je uspeh v umetniškem, ideološkem in organizacijskem pogledu...

Poročila iz naših krajev

Zaključek zadrúžno-knjigovodskega tečaja

MARIBOR, 26. junija. - Pred kratkim so v Mariboru zaključili drugi zadrúžno-knjigovodski tečaj...

Ljudsko-prosvetno delo v okraju Murska Sobota. FOKOVCI, 26. junija. - V naši vasi bo odprta prva čitalnica v okraju Murska Sobota...

Tudi vas Zenkovo se pridno pripravljajo na ureditve čitalnice. Od vseh knjižnic pa je v tekmovalju dosegla prvo mesto...

NOVA GORICA, 26. junija. - Člani sindikalne podružnice gradbenih delavcev v Novi Gorici tekmujejo na čast V. kongresa KPJ...

DRŽAVNO PRVENSTVO V LANKEI ATLETIKI

Zagreb, 26. junija. - Včeraj se je pričelo na novem stadionu v Maksimiru prvenstvo Jugoslavije v lahki atletiki...

Danes bodo v Ljubljani finalne tekme mladinskega nogometnega prvenstva FLR Jugoslavije...

Pred republiško skupščino Letalske zveze. Letos se je ustanovila Letalska zveza Jugoslavije...

Sklicanje skupščine s ciljem preobrazbe športne letalske organizacije v letalsko zvezo je pomembna in več razlogov...

Do sklicanja skupščine je nadalje prišlo v momentu, ko smo po začetnih organizacijskih odlokih...

Plansko delo, ki je postalo zakon v naših organizacijah, je dokaz resnično novega duha v našem delu...

Republiška skupščina nam bo nadalje pokazala osnovne pomanjklivosti. Odstranjenje je to pomagalo, da bomo krenili po boljši poti...

Najboljši način priprave na skupščino je enoslovesno predskupščinsko tekmovanje, s katerim bodo člani...

mol. L. V. Beethovna (III, v g-molu) in Saint-Saens (II, v g-molu), nadalje odlične sovjetske umetnike...

Da na kratko ponovim uvodno misel: letošnji festival je uspeh v umetniškem, ideološkem in organizacijskem pogledu...

odličnim, 21 s prav dobrim in 3 z dobrim uspehom, 5 tečajnikov pa bo lahko opravljalo delo instruktov...

Ljudsko-prosvetno delo v okraju Murska Sobota. FOKOVCI, 26. junija. - V naši vasi bo odprta prva čitalnica v okraju Murska Sobota...

Tudi vas Zenkovo se pridno pripravljajo na ureditve čitalnice. Od vseh knjižnic pa je v tekmovalju dosegla prvo mesto...

NOVA GORICA, 26. junija. - Člani sindikalne podružnice gradbenih delavcev v Novi Gorici tekmujejo na čast V. kongresa KPJ...

Jadralno letalstvo. Skrivanek Vlado je ostal v zraku 17 ur in 43 minut

V četrtek 24. junija ob 10.15 je zletel z letališča Maribor-Tenzo z jadralnim letalom tipa »Pohorec«...

Nogomet. Radnički (Kragujevac) : SK Praga 6 : 2 (3 : 0)

Praga, 26. junija. - Včeraj je bila odigrana v Pragi pred 6000 gledalci prijateljska nogometna tekma...

Tenis. Bergelin je premagal Parkerja

Vimbledon, 26. junija. - Mladi 33letni šved Lenart Bergelin je povzročil danes veliko senzacijo na teniškem turnirju v Vimbledonu...

Slavica Cvenkel - prvakinja LR Slovenije

Včeraj je bil v Ljubljani zaključek šahovskega turnirja za žensko prvenstvo Slovenije. Kakor je bilo pričakovati, je Slavica Cvenkelova...

Table with 9 columns: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, T.M. and rows of match results.

MEDNARODNI TURNIR V MARIANSKIH LAZNIH

Marianske Lazni, 26. junija. Dopisnik Tanjuga poroča: Zaradi lažjega obolenja jugoslovanskega mojstra...

MOSTVENO PRVENSTVO SZ

15. junija se so začele v ZSSR poitalne tekme za naslov mostvenega prvaka. Politikalne tekme bodo igrali v Tbilisu, Frunzeju in Kirgi. Zastopano je 14 mostov...

SLOVANSKA OBRAMBA

Z matcha Ljubljana - Beograd v okviru študentskih igr v Zagrebu prinašamo naslednjo partijo, ki sta jo igrala na prvi deski mojstrski kandidat Slika in mojster Djača:

OBVESTILA

Krvodajaleci!

V ponedeljek, torek, sredo in četrtek ob 8. uri prosimo, da se javijo v Zavodu dajalec krvi skupin O, A, B in AB, ki so dali kri pred enim in pol ali več meseci in jo žele opet dati ter istati varščino, ki bila prvič dala kri (stari morajo biti najmanj 21 let). Opozorjamo, da se javijo samo zdrave osebe, ne smejo imeti tudi nobenih kožnih izpuščajev. Na dan prijave je treba zadržati samo črno kavo ali čaj in kruh, marmelado (torej ne mastnih jedi). Dajalec krvi z dozele povrno stroške za vožnjo po predpisu v obe smeri (skupaj do 150 din), na odhodni postaji ne vzeti povratnih vozovnic, ker jih moramo vključiti potnemu računu.

Dajalec krvi dobi posebne dodatke v sladkorju, svežem mesu, maslohi, beli moki ali testeninah in denarno nagrado. Z ozirom na velike potrebe krvi prosimo, da se jih čim več odzove.

Zavod za transfuzijo krvi (Klinične bolnice vhod za Ljubljano) Telefon 41-08

Poziv

Pozivamo vse inozemske državljane, kateri imajo od oddelka za notranje zadeve pri IO za gl. mesto Ljubljana izstavljena dovoljenja za bivanje, da si svoja dovoljenja podaljšajo v roku od 30. VI. 1948 do 30. VI. 1948. — Iz pisarne oddelka za notranje zadeve.

Rejci — pozor!

Da se odpravi naval rejcev in da se olajša prevzemanje krmil, določa združba »Gozdar«, da se uvede vrstni red razdeljevanja krmil.

Odsej bodo prevzemali krmila: ob ponedeljkih združniki od črke A do G, ob torekih združniki od črke H do N, ob sredah združniki od črke O do Z, ob četrtekih združniki od črke V do T in zamudniki.

Vsak združnik je upravičen le na enkratno delitev v mesecu. Kolčina se določa vsak mesec sproti po razpoložljivih krmilih.

SOLSTVO

Dekanat tehniške fakultete sporoča, da je Ministrstvo za prosveto LRS omogočil študentom I. in II. letnika tehniške fakultete posebej posebnih počitniških kursov, katerih namen je doseči, da slušatelji pravčasno položijo vse v postev prihajajoče izpite. Počitniški študij se prične 1. julija t. l. Opozorjamo vse zadovne slušatelje, da se teh kursov obvezno udeležijo, ker bodo določila Komiteta za visoko šolo in znanost strogo izvajali.

2571
XI. gimnazija — Zg. šiška sporoča, da bo vpisovanje za prvotno odpravniko 22. junija od 8. do 12. ure; za vse dosežane dijake pa v eredo 30. junija od 8. do 12. ure v Prosvetnem domu Dravlj. Prijave se dobe pri služitelju.

2363
Gimnazija v Sempetru pri Gorici obvešča starše in dijake, da bo vpisovanje za šolsko leto 1948-49 v dnevi 29. in 30. junija t. l. na gimnaziji v Sempetru od 8. do 12. in od 15. do 17. ure. Za vpis v prvi razred gimnazije naj dijaki vrnijo na sprejem z 10 din kolkovano prošnjo in spričevalo četrtega ali višjega razreda osnovne šole.

Razpis

za sprejem učencev v industrijsko kovinar, šolo Titovi zavodi Litostroji

Industrijska kovinarska šola Titovi zavodi Litostroji v Ljubljani bo sprejela v šolskem letu 1948-49 večje število učencev kovinarskih strok.

Sprejem se vrši v času od 25. junija do vključno 5. julija vsakodnevno razen nedelje v direktiji šole, Ljubljana — St. Vid, Gunclje.

V prvi razred se bodo sprejeli brez sprejemnega izpita vsi učenci, ki so uspešno dovršili 2 razreda srednje ali njej sorodne šole. Vsi ostali učenci, ki so dovršili najmanj 6 razredov ljudske šole, bodo polagali sprejemni izpit v času od 25. do 30. avgusta. Sprejemni izpit polagajo iz slovenskega jezika in matematike — pisмено in ustno, iz fizike in kemije — ustno in iz prostoročnega risanja. Po uspešno opravljenem sprejemnem izpitu bodo vpisani v prvi razred. Prijavljanje za sprejemni izpit se vrši istotako od 25. junija do vključno 5. julija.

Starostna meja pri sprejemu je od 14 do 18 let.

Učenci se bodo izobraževali v naslednjih strokah: livarska, modelno-mizarška, strojno-kliučavničarska, orodjarska, kalilski, strgarski in rezkarški.

Solanje traja 3 leta. Med solanjem stanujejo vsi učenci v internatu. Vse stroške preskrbe in solanja krije šolska in internatska uprava.

Pri sprejemu predložijo učenci: 1. prošnjo, kolkovano z 10 din, v kateri označijo, v kateri stroki se želijo izučiti; 2. rojstni list; 3. domovnico; 4. zadnje šolsko spričevalo; 5. lastnoručno napisan življenjepis; 6. vprašalno polo; 7. zdravniško spričevalo; 8. obvezo staršev ali varuha, da bodo po končanem solanju ostali v službi pri Litostroju še 5 let.

Sprejem se vrši osebno, prijave se sprejemajo tudi po pošti. Direktija šole

Natečaj

za sprejem gojencev v I. letnik Železniškega tehnikuma (za strojni, gradbeni, elektrotehnični in prometno-transportni oddelki)

Glavna direkcija za eksploatacijo železnice v Ljubljani razpisuje sprejem v triletni železniški tehnikum, kjer se prične pouk 1. oktobra 1948.

Pogoji za sprejem so naslednji: 1. Da je državljan FLRJ. 2. Da je telesno in duševno zdrav (t. j. sposoben za službo pri železnici), kar se bo ugotovilo z zdravniškim pregledom ob sprejemu v šolo. 3. Da je dovršil nižjo srednjo ali njej enako šolo z završnim izpitom. 4. Da ni mlajši od 14 in ne starejši od 20 let. (Če je kandidat odušičil kadrovski rok v JA, je lahko toliko starejši, kakor dolgo je ta rok trajal.) 5. Da ima volilno pravico (če je polnoleten). 6. Da mu ni s sodbo odvzeta pravica do državne službe (če je polnoleten). 7. Da se obveže, da bo po končanem solanju v železniški službi najmanj 6 let. 8. Da z uspehom opravi sprejemni izpit iz narodnega jezika, matematike, fizike in zemljepisja po programu nižje gimnazije.)

Sola je internatskega značaja z vsjo oskrbo, ter ima rang srednje tehnične šole. Učenci prejemajo med obiskovanjem šole mesečno po 150 din (odlični 300 din) za osebno higieno in kulturne potrebe. V šolo se sprejemajo kandidati obojega spola.

K svojerodno napisani prošnji, kolkovani z 10 din, je treba priložiti izčrpen življenjepis, kratki list, zadnje šolsko spričevalo ter pisanih prištanek staršev (če je kandidat mladoleten). Prošnje s omenjenimi dokumenti naj dostavijo kandidati najkasneje do 20. julija 1948 na Glavno direktijo za eksploatacijo železnice — kadrovski sektor Ljubljana.

OBJAVA

Opozorjamo, da so določene uradne ure za sprejem strank pri Javnem tožilstvu LRS (prostori v Nebotičniku III. nadstropje) veak delovni dan od 9.—11. ure.

Ob tej priliki naglašamo, da se na javno tožilstvo lahko obrača osebno ali pisмено vsakdo, ki misli, da je z odločbo sodišč, upravnih oblastev itd., ali na kakšen drug način napravljena kakšna nezakonitost bodisi njemu samemu ali komur koli drugemu, kakor tudi tedaj, kadar misli, da je takšna nezakonitost v škodo splošnim interesom.

Vse pisemne vloge na javna tožilstva so proste vseh kolkovin in niso vezane na nikakšno formalnost.

Iz sekretariata Javnega tožilstva LRS

GLEDALIŠČE

DRAMA LJUBLJANA
Nedelja 27. ob 20: Sheridan: »Sola za obrekovanje«. Izven.
Ponedeljek 28. ob 20: »Sola za obrekovanje«. Red Ponedeljek.

OPERA LJUBLJANA
Nedelja 27. ob 20: Donizetti: »Don Pasquale«. Turek.
Ponedeljek 28. ob 20: Fidelio.
Red G. Gosvovinar: Valtorja Heybalova in Julija Betotta.

Za predstavo »Evgenija Onegin« v torek bodo v prodaji samo galerski sedeži II.—V. vrste in stojšča.

V sredo, 30. t. m. zaključita Drama in Opera v Ljubljani sezono. Vsi redi abonmaja so dobili v sezoni po 12 opernih in po 12 dramskih predstav, mladinski abonmaj pa po 8 dramskih in po 8 odnosno 6 opernih predstav. Uprava SNG naproša abonmaje, da poravnajo svoje obveznosti takoj prve dni po zaključku sezone, najkasneje do 10. julija, pri Upravi SNG, Gradišče 4-I.

DRAMA MARIBOR

Ponedeljek 28. ob 20: Galsworthy: »Srebrna tobacnica«. Red C.
Četrtek 1. ob 20: Galsworthy: »Srebrna tobacnica«. Za sindikate.

OPERA MARIBOR

Nedelja 27. ob 20: Puccini: »La Boheme«. Proslava 25 letnice umetniškega delovanja operne pevke Ivanke Ribičeve.

GLEDALIŠČE LJUDSKE MLADINE

»KAJUH«
Mladinska dvorana
Nedelja 27. junija ob 20: V Skvarkin — J. Vidmar: Ispit za življenje. Prva ponovitev.
Torek 29. junija ob 20: V. Skvarkin — J. Vidmar: Ispit za življenje. Druga ponovitev.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE ČRNOMELJ

Nedelja 27. ob 20: Br. Kretz: »Čajski grofje«

Nacionalizirano podjetje

Anton Štefe, tovarna čevljev, Kranj, Sejmišče 2

poziva vse upnike in dolžnike, da prijavijo svoje terjatve oziroma obveznosti do vključno 15. julija 1948

DIREKCIJA OKRAJNJIH PODJETIJ OLO KAMNIK

poziva vse upnike in dolžnike da do 15. julija 1948 prijavijo svoje terjatve in obveznosti napram sledečim podjetjem:

- Jugopamuk, mehanika tkalnica, Kamnik A.Vavpetič & sinova, tkalnica, Šmarca, Kamnik
 - Bertoncelj Franc, valjni mlin, Domžale Kuralt Ivan, valjni mlin, Domžale Majdič Franc, valjni mlin, Vir-Domžale Mlin Studa, valjni mlin, Domžale Nastran Ivan, industrijski mlin, Homec Osolin Miha, valjni mlin, Jarše-Domžale Senica Josip, valj. mlin, Podrečje-Domžale Škrjanc Franc, valjni mlin, Radomlje Trgljav, tovarna testenin, Šmarca-Kamnik Gabrič Ivan, kovarja in žaga, Domžale Hojak Rafael, žaga, Rodica-Domžale
- Prijave obveznosti kakor terjatve je nasloviti na gornje naslove podjetij in dostaviti delegatom do omenjenega datuma, ker bi se na poznejše prijave ne mogli ozirati in jih obravnavati.
- Direkcija okrajnih podjetij OLO Kamnik

PRESKRBA

ODDAJA NAROČILNIC ZA MLEKO ZA III. TROMESEČJE 1948.

MLO — poverjenstvo za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča upravitelce mlečnih nakaznic, da oddajo naročilnice za sveže mleko najkasneje do vključno 29. tega meseca v mlekarne, v kateri žele prejemati mleko.

Opozorjamo potrošnike, da se prijaviijo v svoji najbližji mlekarni, in sicer v kakem številu, da ne bo nepotrebnega čakanja.

Od 1. julija 1948. dalje se bo sveže mleko izdajalo na odrezke mlečnih nakaznic, prav tako kot ostala živila.

Sveže mleko bodo delile spodaj navedene mlekarne:

RLO — Center: poslovalnica, Erjavčeva cesta 2; Gajeva 5 (Pasaža); Miklošičeva 40; Miklošičeva 7; Slomškova 9; Poljanska 18; Ilirska 15; Pred Skofjijo 17; Sv. Petra cesta 46; Prisojna 1; Tržaška 6; Vošnjakova 4; Gregorčičeva 4; Borštnikov trg 1; Kongresni trg 16; Brog 8; Zidovska steza 6; Kolodvorska 18; Pražakova 15; Sv. Petra c. 8; Reslova cesta 8; Poljanska c. 3; Strari trg 80; Florjanska 19; Tavčarjeva 4, Strossmayerjeva.

RLO — Rakovnik — Viš: poslovalnica, Kozarje 103; Vrhovci 13; Tržaška 88; Tržaška 81; Tržaška 26; Rožna dolina c. XV-26; Rožna dolina c. II-36; Predjamska 12; Zeljarska 4; Pred Konjušnico 5; Krakovski nasip 10; Opekarska c.; Florjanska c. 81; Karlovska c. 54.

RLO — Šiška: poslovalnica, Celovška cesta 28; Medvedova 39; Celovška 72; Celovška 153; Šišenska 60; Tyrševa c. 51/a, 69/a, 92; Janševa c.; Celovška c. 105; Staničeva c.; Albanska c.; Vodovodna c.; Tyrševa c. 37; RLO — Moste: Zaloška c. 7; Zaloška c. 45; Ciglerjeva 20; Klunova 8; Tovanjska 17; Kodrova 27; Smartinska 16; Središka 8; Predvoščeva 1; Poljanska 79.

RLO — Polje: poslovalnica, Sreberje; Zg. Zadorova; Polje; Vevče; Zg. Kašeli; Zalog.

RLO — Želica: poslovalnica, Tyrševa 175; Stožice 84.

RLO — St. Vid: poslovalnica St. Vid — Vižmarje; Dravljica — Vodnikova 209; Brod. Prednostno mleko dele vse dosežane mlekarne in ga lahko prejemajo samo dojenčki.

OPROZORILO VSEM RAZDELJEVALCEM RACIONIRANIH ŽIVIL IN POTROŠNIKOM.

Obveščamo potrošnike, da bodo prodajalne racionirane živile dne 29. in 30. junija t. l. zaprte radi inventure.

Potrošniki, ki si še niso nabavili živil na živilski nakaznici za mesec junij, si jih bodo lahko nabavili dne 1. in 2. julija t. l. Vsi razdeljevalci živil predložijo obračun z odrezki za mesec junij dne 1. julija t. l. pristojnemu RLO, KLO.

Opozorjamo vse razdeljevalce, da predložijo z obračunom 1. julija samo odrezke, na katere so izdali živila do dneva popisa. Živila, izdana na ljudske nakaznice dne 1. in 2. julija se bodo obračunala čisto posebej v začetku meseca julija. Dan oddaje bo objavljen naknadno.

Navedila veljajo za vse razdeljevalce živil in se jih je strogo držati.

Istoačasno z obračunom in odrezki morajo vsi razdeljevalci živil oddati »Popis zaloga vseh racioniranih živil na dan 30. VI. zvečer« na posebni tiskovini, katero bodo prejeli po svojih centralah.

Popis zaloga izvršite točno in vestno.

Ker se skladišče embalaže v par dneh se- li, prosimo, da se embalaže od 28. junija do 5. julija, ne vrača.

SKLADIŠČA OKRAJNEGA PODJETJA »ŽIVILA« LJUBLJANA-OKOLICA v Ljubljani, Litiji in na Vrhniki bodo zaradi inventure v dnevi 1. in 2. julija 1948 zaprta.

OPROZORILO VSEM KORISTNIKOM ZIMSKEGA OGREVANJA.

Opozorjamo vse ustanove, urade, šole, obrtna združenja, ki nedodaj še niso prijavili potrebo po namogu in drveh za leto 1948-49, da to store neprekljeno do 5. julija tega leta.

Po tem roku vlozene prijave se ne bodo upoštevale, ker je to že drugo obvestilo in je prvi rok potekel že 15. junija t. l. Ob tej priliki opozorjamo tudi vsa gospodinjstva naj pohite z nabavo kuriva, kar pa 15. junija t. l. odrezki zapadejo. Reklamacije se po tem roku ne bodo upoštevale.

MALI OGLASI

- KUHINJSKA OPRAVA rabljena, napročaj, Celovška cesta 50. 1000
- KUPIMO električni kompresor za polnjenje avtomobila do 7 atm. in usmerjalec za polnjenje baterij 6-12 voltov. Ponudbe na naslov: Avio-prevoz, Jesenice. 307
- KUPIMO več računskih strojev za množenje in deljenje, sestevanje in odštevanje na ročni ali električni pogon. Istočasno se zanimamo za pisalne stroje z dolgim ali navadnim valjem. Ponudbe na Cinkarno, Celje. 2332
- UPOKOJENKA išče sobico ali kabinet, tudi na deželi. Ponudbe na Miletič, Izanška 18, Ljubljana. 2361

V noči od 25. na 26. junij je v bolnici premutil na poslednih težkih poskodb iz Narodnoosvobodilne vojne tovariš

JOŽE HARINSKY
član KPS, invalid II. JA

Doslednega in poštenega borca za pravice delovnega ljudstva, iskrenega tovariša obratno v častnem spominu.

Pogreb bo v ponedeljek 28. junija v Poljčanah.

Poljčane, 26. junija 1948.

Člani celice KPS — Poljčane

ZAHVALA

Ob izgubi nenadomestljivega ljubljanskega moža, dobrega očeta, brata in svaka

VINKA DREUA
posestnika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili v oporo v teh težkih dneh, kakor tudi vsem prijateljem dragoga pokojnika, ki ste spremili zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo za mnogostevilne izraze sožalja.

Podlehnik, 25. junija 1948.

Zalujoči: žena in otroci.

Po težki bolezni, posledici od fasetirane strela, je dal svoje mlado življenje naš dragi

JOŽE HARINSKY
sekretar KP

Pogreb bo v ponedeljek 28. junija ob 9.30 v Poljčanah iz hiše žalosti na čarno pokopališče.

Poljčane, Poljakova, Kairo, Ruše 26. junija 1948.

Zalujoči:
Martin, oče, Marija, mama, Slavica, Milka, Polde, Albert, Martin, Rudi, Marija, bratje in sestre, Tone in Danica, svaki in svakiinja, Beba, nečakinja in ostalo sorodstvo.

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2 — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročniškega oddelka 30-30. — Telefon oglašnega oddelka 36-85. — Štev. ček rač 6-90601-0.

Prežihov Voranc:

Jesihvanje v Jamnici

(Nadaljevanje)

»Kdo bo pa meni popravil hlev, ki ga sam ne morem...? Polovico jamniških posestnikov ima na pol podrtje bajte in hleve. Ljudje in živina že komaj morejo prebiti v teh posopjih. Ali bi ne bilo pametneje, da bi se mi lotili naših hiš in naših hlevov, ko pa da se lotimo združnega doma, ki ga pravzaprav nihče ne rabi. Saj ima za druga svoje prostore... Če pa jih ima premalo, zakaj ste zaprli trgovino Aparta...? Dostaj smo živeli brez tega in tudi odsilhal bi lahko brez tega živeli... Ne rečem, pozneje enkrat bi se lahko lotili tudi združnega doma, kadar bo prišel pravi čas za to...«

Novi govornik je žel viharno odobranje.

»Gačnica ima čisto podrti poslopje... je pritegnil neki glas.

Tedaj se je govornik za nizo spet znašel:

»Nimamo nič proti temu, če pomagamo Gačnici z udarniškim delom obnoviti poslopje, ker je dobra gospodinja.«

Tedaj pa je zasekala Roziekinja s svojim zadržanim glasom, da je vsem šlo skozi ušesa:

»Kaj boš siroteji govorili o združnem domu, saj se cokeljskih žebelijev nimate, da bi lahko obujali nakovalji...«

In pri steni se je dvignila besa, neokovana coklja visoko pod strop.

Po sobi je bruhnil škodoželjen smeh. Neikdo je zavpil:

»Ta vam pa je dala združni dom!«

Toda zdaj se je postavil Munk, ki te ženske ni mogel trpeti:

»Postavili bomo združni dom zato, da bomo dobili cokeljske žebije.«

Nekdo pri mizi je začel razlagati, zakaj v državi ni cokeljskih žebelijev na razpolago, toda podoba je bila, da ga niti pristihi gradivne združnega doma ne poslušajo, kaj še le drugi. Zakaj čez nekoliko časa se je oglasil Zabev:

»Les bom že dal, toda delati nimam časa.«

»Koliko lesa boš dal?« ga je takoj prijel za besedo Tumpož.

»Ene dva tri kubike,« je počasi izknečal Zabev in se vstrašil svoje lastne besede.

»Jaz bom dal pa štiri kubike,« se je pohvalil Černjak.

»Jaz bom dal štiri vožnje,« se je pohvalil Stražnik, ki je imel par lepih konj.

»Jaz bom dal sto litrov mošta,« Munk ni mogel molčati, kadar se je kdo hvalil.

Toda naenkrat je bilo te zanimivo licitacijske konec. Stvar je namreč pokvaril tisti ki je sestanek vodil.

»Kdo je zato, da se pri nas zida združni dom? Ta naj dvigne roko,« je zaklical po sobi, ker je upal, da je led že prebit. Toda led še daleč ni bil prebit. Naj je iztežoval glavo, kolikor je hotel, nikjer ni mogel zagledati roke, ki bi glasovala za predlog. Tudi tisti, ki so še malo prej ponujali pomoč, so zdaj tiho obsedeli.

Predlagatelj si je otrli polne srage, ki so mu stopile na čelo, nato pa hitro preskočil k drugemu predmetu:

* izkolcal.

»Izvoliti si moramo akcijski odbor, ki bo delo vodil Predlagatelj koga!«

Zopet en akcijski odbor. Navsezadnje to ni taka reč, če imamo že devet odborov v soseski, zakaj bi si ne izvolili še desetega, pa mir besedi. Toda Jamnica danes ni bila pripravljena briti norec. Nekdo je predlagal nekaj imen v ta odbor in pri mizi je eden zavpil:

»Slišali ste predlog. Kdo je proti temu?«

Zaenkrat nihče ni utegnil biti proti, ker so ljudje trumoma začeli zapuščati sobo in odhajati domov. Opozicija je zmagala. Nekdo je sicer vpil:

»Ta bajta nas še že ne bo struclala...«

Toda poslušal ga in nihče več. Tisti pri mizi so sami ostali v sobi in se zabodeno gledali.

Na ta način so v Jamnici začeli graditi združni dom. Široka gora v ozadiju je mrko in nepremično strmela na Jamnico. Njene temne senice, ki so počivale na jamniških ravninah, so postale podobne težki mori, ki pije kri in mozeg. Te senice so dolgo niso hotele dvigniti, dokler ni prišel čas, da so se dvignile in se umaknile proti večni gori.

Akcijski odbor za graditev združnega doma je medtem pridobil stavbišče, na kateri je bila že velika stavba, ter razglasil:

»To bo združni dom!«

To je bil zvest klic, zvestih ljudi, in se je zdelo, da se sliši glas tistih 45 Jamničanov, ki so se medtem že drugič obrnili v zemlji pod goro. Toda ko je odbor pozval ljudi na delo, ni bilo skoraj nikogar, ki bi bil prišel. Prišli pa so neki ljudje iz drugih krajev in začeli meniti nič, tebi nič delati. Jamničani so hodili okrog s povešenimi glavami in strmeli v tla. Jamnica pa se ni izogibala le stavbišču združnega doma, ampak tudi pri Gačniku ni bilo žive duše, ki bi kmotici pomagala poprav-

ljati razpadla poslopja. Medtem so se polja posejala, prišel je maj, ko si kmet lahko nekoliko oddahne. Trije meseci, o katerih so nekateri začetkom govorili, so se skoraj skrčili že na en mesec. Kdo bo zdaj še mislil na take reči, katerih vendar ni mogoče izvršiti.

Potem se je nenadoma tudi po Jamnici zavisitalo. Teža svitanja je bil kriv Munk, ker je naenkrat začel ženiti sina in hčer. Tema dvema paroga se je pridružil še tretji, ki je bil istotako z Munkom v stroju. Ženili so se torej kar naenkrat trije pari in Jamnica je imela svoj špas.

Zelo nerodno je bilo seveda, da se je vse to zgodilo v času, ko je na kmetih največ dela Okopavanja še ni bilo konec in že se je začela košnja. Letos je trave, da je ne bo mogoče spraviti pod streho. Zakaj se ljudje ne ženijo takrat, kadar je čas za to? Ovset bo zaposlila nad 60 parov ljudi dva cela dni. Istotoliko bo oknarjev, ki bodo ravno tako praznovali. Kdo bo potem delal, prosimo vas?

Stare šege se morajo varovati, če bi se hudir ne bil. Bomo pa potem s košnjo malo bolj pritisnili in si v roke pljunili. Ta reč Jamnice še ne bo spravila na kant, saj je še huiše stvari niso, tudi okupacija ne.

Toda kaj bodo svati ta dva dni delali? Jamniška godba je sicer znana daleč čez meje soseske, toda s praznimi vampi se ne da plesati. Treba bo preskrbeti za jedajo in pijačo. To je nekoliko sitnejša stvar, posebno v teh časih, ko pred tvojimi očmi toliko ljudi živi na same karte, ki neprestano vpijejo, kako hudo je živeti, kmetje se bajje pa pogrežajo v živežu...

Tako pogrežanje bi vsakemu privoščili, nai si ga le izkusijo. Žito še ni nikomur podobno, pa že pridejo od vseh strani k aktovkami pod pazduhami in trobijo:

»Koliko boš pa ti letos kontrahiral...?«

Koliko boš pa letos ti oddal tega, drugega, tretjega...?«

Zato je danes na kmetih zelo hudo. Toda za tako svatbo bo le treba nekaj ukreniti, saj tako na koncu tudi še nismo, naj rečejo delavci v tovarni, kar hočejo. Saj vendar delamo od zore do mraka, ali ni resnica...? Če kar dvoje otrok gre od hiše, se že izplača nekaj odrediti, ali ne?

Toda za vse to se je treba pogovoriti. Glavno besedo ima seveda Munk, ki ženi dva otroke. Zato reče prvi:

»Jaz dam enega vola in šeststo litrov mošta, več pa belve ne...«

»En vol bo premalo, če računamo, da bo jedlo čez sto ljudi dva cela dni... Potem se pritepejo še kake oknarji kdove odkod...« ima pomisleke Černjak ki ženi sina.

»Jaz dam telec pravi Kova, ki bo spravljal hčerko od hiše.«

»Jaz dam tudi tele,« zakliče Suler, ki bo prvi starešina na ovseti.

»Ali kake svinje nikjer ni mogoče dobiti?« meni Černjak, ki je strokovnjak prvega reda pri takih stvareh. Njegove oči zamažujejo od obraza do obraza tudi še potem, ko reče: »Tri ovseti nankrat so za Jamnico velik dogodek.«

Jamnica se mora torej zadovoljiti z enim težkim volom in z dvoje telet, ki so tukaj na razpolago. Treba se je seveda ozirati tudi na težke čase. Ljudska oblast vedno tirja za oddajo mesa. Živila vendar ne raste kakor gobe po dežju in je treba leta in leta krmiti in skrbeti za živino, predno kaj zraste. Bodite no pametni! Nihče ne zahteva kakih bonov. Munk stoji pokonci in se zadere:

»Meni nihče ne more kaj, jaz sem državi že oddal, kar mi je predpisala.«

Nato se zopet vsede na staro mesto.